18 ЯНВ 1990

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 15 (20. 582) • **1990 йил 18 январь, пайшанба** • Баҳоси 3 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР Олий Советини чақириш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:** Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг учинчи сессияси 1990 йил 14 февраль куни Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Раиси М. ГОРБАЧЕВ.

Москва, Кремль.
1990 йил 16 январь.

18 ФЕВРАЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАР ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВИ КУНИ

ЮКСАК ИШОНЧ

Республикада Ўзбекистон ССР халқ депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқда. ЎзТАГ мухбирлари сайлов округларида қуйидагилар рўйхатга олинганлигини хабар қилдилар:

38-Университет сайлов округидан — В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг ректори Ш. О. Алимов.

* * *

56-Дўстлик сайлов округидан — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги болалар уйининг директори А. П. Хлебушкина.

* * *

125-Киров сайлов округидан — Андижон ип газлама бирлашмаси йигирув-тўқув фабрикасининг директори Х. М. Мансуров, 162-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш бошқармаси монтажчилари бригадасининг бошлиғи У. И. Режабоева, Андижон давлат педагогика институтининг катта ўқитувчиси Т. Р. Содиқова ва байналмилалчи жангчилар Андижон шаҳар кенгашининг раиси Р. У. Усмонов.

* * *

180-Шерғарон сайлов округидан — Бухоро районидаги Усмон Юсупов номли колхознинг бригада бошлиғи Х. Облоқулов, Бухоро район «Маданият» колхозининг раиси М. И. Аҳмедов, Бухоро областидаги «Агропроммехживферм» бирлашмасининг раиси А. Х. Муродов ва Бухоро районидаги «Ленинизм» колхозининг бригада бошлиғи Н. Ҳалимов.

* * *

209-Ғузор сайлов округидан — Қашқадарё область Ғузор районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригада бошлиғи С. Муродова ва Ғузор район марказий касалхонасининг бош врачи С. Сафарова.

* * *

247-Косонсой сайлов округидан — Косонсой шойи тўқиш фабрикасининг директори Ф. Акромов ва Косонсой педагогика билим юртининг директори А. Мамадалиев.

* * *

392-Ховос сайлов округидан — Ховос станцияси локомотив депосининг машинисти К. Маҳмаризаев ва Ховос темир йўл станциясининг бошлиғи К. Каршиев.

* * *

439-Кудаш сайлов округидан — Фарғона область Ўзбекистон районидаги Ленин номли колхоз раиси А. Пайғомов ва Ўзбекистон район Яккатут қишлоғидаги қишлоқ участка касалхонасининг бўлим бошлиғи М. Мамадалиев.

СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси

16 январь куни Кремлда СССР Олий Совети Раиси М. С. Горбачев раислигида СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси бўлди.

Мажлисда СССР Олий Советининг учинчи сессиясини ўтказиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Сессияни 1990 йил 14 февраль куни чақириш тўғрисида қарор қабул қилинди. СССР Олий Советини чақириш тўғрисидаги Фармон матбуотда эълон қилинади. СССР Олий Совети муҳокамасига киритиладиган масалалар тўғрисидаги таклифлар маъқулланди.

Сессияда совет жамияти ҳаётининг асосий жиҳатларига дахлдор кўпгина масалалар кўриб чиқилиши керак. СССР халқ депутатларининг иккинчи съезди Олий Советга иқтисодий ислоҳотни амалга ошириш, совет федерациясини янада такомиллаштириш, ҳуқуқтартиботни мустаҳкамлашга қаратилган бир қанча қонунларни қабул қилишни жадаллаштиришни топширди. Шунинг учун ҳам сессияда аввало, бутун иқтисодий базисни ўзгартириши лозим бўлган СССРда мулкчилик тўғрисидаги, ер ҳақидаги, солиқ системаси тўғрисидаги, СССРда маҳаллий ўз-ўзини бошқариш ва маҳаллий хўжаликнинг умумий негизлари тўғрисидаги қонунларни муҳокама этиш ва қабул қилиш мўлжалланмоқда.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг ваколатларини белгилаб қўйиш ҳамда уларнинг суверенитетини мустаҳкамлаш, совет федератив давлати доирасида миллатлар ва элатларнинг эркин ривожланиши билан боғлиқ қонун лойиҳалари мажмуаси ҳам мамлакат олий ҳокимият органининг диққат марказида бўлади. Олий Совет кўриб чиқишига гражданларнинг пенсия таъминоти тўғрисидаги, отпускалар ҳақидаги, матбуот ва оммавий ахборотнинг бошқа воситалари тўғрисидаги қонун лойиҳаларини тақдим этиш ҳам назарда тутилган. Бу ҳужжатлар умумхалқ муҳокамаси учун эълон қилинган эди. Демократиялаш жараёнларини чуқурлаштириш, гражданларга берилган кафолатлар, уларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини мустаҳкамлаш, ҳуқуқ бузилишига қарши курашни кучайтиришга қаратилган қонунлар лойиҳаларига катта эътибор берилади.

СССР Олий Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Лукьянов доклади юзасидан СССР халқ депутатлари иккинчи съезди қарорларини амалга ошириш учун СССР Олий Совети ишини ташкил этиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Президиум бу таклифларни маъқуллади ва уларни СССР Олий Совети кўриб чиқиши учун тақдим этди.

Ҳукуматнинг тақдимига кўра, СССР Олий Совети Президиуми Эстония ССР ва Литва ССРнинг айрим қонун актлари СССР Конституцияси ва СССР қонунларига мос эмаслиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. П. Бирюкованинг ахборотида қуйидагилар таъкидланди: СССР Олий Совети ўтган йилнинг ноябрь ойида қабул қилган «Литва ССР, Латвия ССР ва Эстония ССРнинг иқтисодий мустақиллиги тўғрисида»ги

(Давоми иккинчи бетда).

КОРХОНА ИХТИСОСИ ЎЗГАРМОҚДА

Республика пойтахтидаги «Физика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Зенит» заводи илгари мудофаа техникаси учун маҳсулотлар тайёрлаб беришга мослаштирилган эди ва у ёпиқ корхоналардан бири ҳисобланарди. Эндиликда унинг фаолияти бутунлай ўзгарди. Айни вақтда корхонада радио ва электрон техникаси саноати ҳамда илмий-тадқиқот институтлари учун технология ускуналари етказиб бера бошлади.

Бундан ташқари корхонада кўплаб халқ истеъмол буюмлари ҳам ишлаб чиқарилаётир. Булар орасида айниқса икки ўринли болалар караватлари, йиғма парталар, электр алфавитлари (рус ва ўзбек тилларида), йиғма қуритгичлар, электр қўнғироқлари, автомобиллар учун деталлар айниқса харидорларга манзур бўлаётир. Корхона режасида қатор бошқа буюмларни тайёрлаш ҳам кўзда тутилмоқда.

Завод коллективи хорижий мамлакатлар билан ҳамкорликда иш олиб боришга ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Яқинда зенитчилар Жанубий Кореядаги «Голдстар» фирмаси билан ҳамкорликда баъзи маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича ўзаро шартномани имзоладилар. Икки корхона мазкур шартномага асосан видеоплейерлар ва видеомагнитафонлар ишлаб чиқаради. Бу маҳсулотлар «Голдстар» — «Зафар» деб номланади. Ҳозирги кунда корхона коллективи мазкур маҳсулотларни шу йилнинг ўзидаёқ ишлаб чиқариш ниятида қатор участкаларни қайтадан ускуналашга киришди.

Суратларда: 1. «Зенит» заводининг директори Анвар Аъзамович Юсупов (ўртада) ҳиндистонлик шериклари П. Барай (чапда) ва П. Читнис билан суҳбатлашмоқда.

А. ГОРОКРИК суратлари (ЎзТАГ).

Уйчи палослари

Уйчи темир-бетон буюмлари заводида очилган «Баҳор» кооперативининг маҳсулоти корхонада ишлаб чиқариладиган маҳсулотга мутлақо ўхшамайди. Бу кооператив палос ишлаб чиқаришга ихтисослашган.

— Бунинг ҳеч ажабланадиган жойи йўқ, — деб ҳисоблайди завод директори А. Тошмирзаев. — Кооператив очилишида корхонада асосан эркаклар ишлаётгани назарда тутилган эди. Завод посёлкасидаги аёллар учун эса ижтимоий-фойдали меҳнат билан шуғулланиш учун амалда имконият йўқ эди. Айни пайтда бизнинг регионимизда гиламдўзлик билан азалдан кенг шуғулланиб келинган. Шунинг учун ҳам биз хотин-қизларимиз кўнглига хуш келадиган корхонани ташкил этишга қарор қилдик. Кооператив аъзолари дастлабки кўникмаларни Ургутда ҳосил қилдилар. У ердан гилам тўқиш дастгоҳлари келтирилди.

Ҳозир бу дастгоҳларда қирққа яқин киши ишламоқда. Область тўқимачилик корхоналарининг сунъий ва табиий тола чиқитлари ишлаб чиқаришимиз хом ашёсини ташкил этади. Энди эса ҳамма иш нақшларни яратувчи рассомлар фантазиясига, қизларнинг маҳорати ва чаққонлигига боғлиқдир.

Уйчида тайёрланган дастлабки палослар савдога чиқарилди. Улар давлат нархларидан қиммат эмас. Лекин уларнинг афзалликлари ҳам бор: кооператив палослари кўплаб чиқарилмаганлиги туфайли уларнинг нақшлари, ранги деярли такрорланмайди. Яна бир нарса: кооператив шахсий буюртмаларни ҳам қабул қилади.

(ЎзТАГ).

ҚАЙТА ҚУРИШ ТАҚДИРИ — БИЗНИНГ ҚЎЛИМИЗДА

Республика партия-хўжалик фаолларининг йиғилишидан

Халқ хўжалигининг энг муҳим соҳаларидаги, чунончи саноат, транспорт, алоқадаги аҳволни атрофлича, чуқур таҳлил этиш, иқтисодиётимизнинг ривожланишига тўсқинлик қилаётган министрликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотлар раҳбарларининг фаолиятига баҳо бериш, шу куннинг сиёсий ва ижтимоий вазияти нақадар ўткирлигини сезмаётган, топширилган иш учун етарли масъулият кўрсатмаётган кишилардан жавоб талаб қилиш республика партия-хўжалик фаолларининг 16 январь куни Тошкентда бўлиб ўтган йиғилиши қатнашчилари ўз олдига қўйган вазифалар эди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси **М. М. Мирқосимов** доклад қилди.

Музокараларда Қорақалпоғистон АССР Госплани раисининг биринчи ўринбосари **К. У. Жумабеков,** Андижон ип газлама бирлашмасининг бош директори **А. Ж. Жалилов,** Термиз шаҳар ижроия комитетининг раиси **Н. Р. Ҳакимов,** Ўзбекистон ССР енгил саноат министри **А. С. Икромов,** Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **В. Н. Журавлев,** Наманган область ижроия комитети раисининг ўринбосари **Т. М. Мақсудов,** Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министри **Л. А. Аҳметов,** Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси **Н. Ф. Шарипов,** Ўзбекистон металлургия заводи партия комитетининг секретари **Н. Р. Юсупов** сўзга чиқдилар.

Иқтисодиётни соғломлаштириш, халқнинг турмуш даражасини тузукроқ ошириш, республикадаги ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш учун 1990 йилда ҳамма ишни қилиш кераклиги таъкидланди.

Йиғилишда 1989 йилги ривожланишга якун ясалди. Бултур республика иқтисодиётини ижтимоий соҳага буриб юбориш тадбирларини амалга оширишга киришилганлиги қайд этилди. Саноат, транспорт ва алоқа турғунлик ҳолатидан чиқмоқда.

Бироқ ижобий томонга бўлаётган мана шу ва бошқа силжишлар ҳақида гапирганда, 1989 йилнинг якунлари корхоналарни хўжалик ҳисобига ва ўзини ўзи пул билан таъминлашга ўтказиш, уларнинг раҳбарларини сайлаб қўйиш билан бирга ишлаб чиқариш самарадорлигини муносиб равишда оширишга ва юқори пировард натижаларга эришишга муваффақ бўлинмаганидан далолат бериб турганлиги қайд этилди.

Бултур республиканинг ялпи ижтимоий маҳсулоти атиги 3,3 фоиз кўпайди — бу 1988 йилда эришилган даражадан 1,6 баравар кам. Миллий даромаднинг ўсиш суръатлари анча пасайди. Молиявий аҳвол мураккаб бўлиб турибди.

Халқ хўжалигининг етакчи комплекслари, саноат, транспорт ва алоқанинг ишида ҳам дуруст ўсишга эришилмади. Ҳолбуки, улар республикадаги техника тараққиёти ва ижтимоий ривожланишнинг асосидир.

Бир йил давомида саноат маҳсулотининг ҳажми белгилаб қўйилган 5,9 фоиз ўрнига 3,6 фоиз кўпайди. Планга нисбатан қарийб 0,5 миллиард сўмлик маҳсулот берилмай қолди. «А» группаси тармоқлари маҳсулот ишлаб чиқаришни йил давомида атиги 1,7 фоиз кўпайтирдилар. Бу — планда белгиланганидан 3 баравар кам. Машинасозлик, металлургия, химия-ўрмон ва агросаноат комплексларининг корхоналари планни барбод этди, республикадаги 300 тадан кўпроқ ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхонаси ишлаб чиқариш ҳажмини аввалги йилга нисбатан камайтириб юборди.

Маҳсулот етказиб бериш юзасидан олинган шартномавий мажбуриятларнинг бажарилиши яхшиланмади. Ҳар олти корхонанинг бири бу кўрсаткични уддалай олмади. Фойдадан республика бюджетига тўловлар миқдори анча камайди. Саноат қурилишидаги аҳвол яхшиланмади.

Мана шуларнинг ҳаммаси бутун ишимизни ўзини ўзи танқид асосида чуқур таҳлил этишни, республика иқтисодиётини соғломлаштириш вазифаларини ҳал этишга, уни издан чиқарувчи омилларни бартараф қилишга бутунлай янгича ёндашишни талаб қилади. Шу сабабли биз 1990 йилда бутун кучимизни халқ хўжалиги барча тармоқларини ижтимоий вазифаларни ҳал этишга буриб юборишга сарфлашимиз керак. Республикада энг зарур моллар билан таъминлашнинг аҳволи жуда мушкуллашиб қолди. Бу молларнинг кўпларини магазин пештахталаридан топиб бўлмайди. Республикада истеъмол қилинадиган ноозиқ-овқат молларнинг салкам 45 фоизи, шу жумладан 150 миллион сўмликдан кўпроқ хўжалик ва рўзғор буюмларининг энг оддий турлари ҳам ҳамон четдан олиб келинмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг сайловолди ҳаракат дастурида партия, совет ва хўжалик идоралари олдига меҳнаткашларнинг пул даромадларини халқ истеъмол қиладиган хилма-хил моллар билан пишиқ-пухта таъминлаш, бу маҳсулотларни ишлаб чиқаришни аҳоли жон бошига ўрта ҳисобда 1988 йилдаги 517 сўмликдан 1995 йилда 650 сўмликка етказиш ва уларнинг истеъмол қилинишини 802 сўмликдан 950 сўмликка етказиш яқин йиллардаги энг муҳим вазифалардан қилиб қўйилган эди. Шунда ноозиқ-овқат моллар ишлаб чиқариш 1995 йилга бориб 1,8—2 баравар кўпайиши лозим.

Бу вазифани ҳал этишга шу йилнинг ўзидаёқ киришмоқ керак, бу йилда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни бултургига нисбатан 9,6 фоиз кўпайтириш керак. Шу билан бирга ноозиқ-овқат моллар ишлаб чиқариш 11 фоиздан зиёд, шу жумладан мебель 15 фоиз, тикувчилик маҳсулотлари ва пойабзал 14 фоиз, пайпоқлар 15 фоиз, совун ишлаб чиқариш 6—8 фоиз кўпайтирилиши лозим.

Министрликлар ва идоралар, совет ва хўжалик органлари иш якунларини танқидий таҳлил қилиб чиқишлари, барча моддий ва техникавий ресурсларни ишга солишлари лозим. Бу ишда меҳнат унумдорлигини оширишга, ишлаб чиқариш қувватларидан тўла-тўкис фойдаланишга, бекор туриб қолишларга ва иш вақтининг зое ўтишига йўл қўймасликка эътибор беришлари керак. Бироқ кўпгина раҳбарлар бу иш билан шуғулланмаяптилар ва маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш бир ёқда турсин, ҳатто Ўзбекистон ССР Олий Совети белгилаб берган ишлаб чиқариш планларини ҳам бажариш учун қабул этмаяптилар.

1989 йилда товар ресурслари соҳасидаги вазият мана шундай мураккаб бўлишига қарамай, бир қанча корхоналар ўзларининг ишлаб чиқариш қувватлари, меҳнат ресурслари, хом ашё таъминоти етарли бўлишига қарамай қарийб 400 миллион сўмлик молларни ишлаб чиқариш планларини ижро учун қабул этмади. Планга нисбатан ҳаммаси бўлиб 163,1 миллион сўмлик мол берилмади, шу жумладан республика Енгил саноат министрлигининг (министр ўртоқ Икромов) корхоналари 82 миллион сўмлик, Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетининг (раиси ўртоқ Каримов) корхоналари 208,6 миллион сўмлик маҳсулотни кам ишлаб чиқарди. Республиканинг 168 та ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхонаси халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш планини барбод этди.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари ўз ҳуқуқларидан яхши фойдаланмаяптилар, ўз территориясида жойлашган ҳамма корхоналарни аҳолига керакли моллар ишлаб чиқаришга жалб қилмаяптилар. Натижада 1989 йилда Андижон областидаги корхоналар халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш планини барбод қилди, Қорақалпоғистон АССРда, Сурхондарё, Қашқадарё ва Сирдарё областларида аҳоли жон бошига ўрта ҳисобда республиканинг бошқа областларига нисбатан икки-уч баравар кам маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Кўпгина министрликлар ва идоралар кейинги вақтларда ўз маҳсулотининг асосий истеъмолчиси кимлигини унутиб қўймоқдалар, группавий ва идоравий худбинликнинг оммавий фактлари пайини қирқмаяптилар, арзон маҳсулотлар ишлаб чиқаришни камайтириб юбормоқдалар. Бир қанча саноат корхоналари савдо ташкилотлари билан келишмай туриб 72 хил маҳсулот ишлаб чиқаришни тўхтатиб қўйди. Саноатда нарх-наво қоидаларини бузиш ва кўтариб қўйиш практикаси тўхтамаяпти.

Республика Енгил саноат министрлиги иши, айниқса, ташвиш уйғотмоқда. Бултур бу министрлик шартномаларга кўра маҳсулот етказиб бериш планини 98,7 фоиз бажарди, истеъмолчиларга 52,5 миллион сўмлик маҳсулот кам етказиб берилди, бунинг устига ҳар 8 корхонадан бири планларни барбод этди. Ип газлама саноатида оғир аҳвол вужудга келди. Маҳаллий саноат олдида катта вазифалар турибди. Бу ерда энг оддий хўжалик моллари ва рўзғор товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, республикадаги ҳар бир аҳоли пунктида саноат ишлаб чиқаришини ташкил этиш, касаначиликни ривожлантириш билан ёмон шуғулланмоқдалар.

Республикадаги ҳар бир оилани уй-жой билан таъминлаш мебель ишлаб чиқаришни жадаллаштиришни талаб этади. Ҳозир республикада аҳоли жон бошига мебель ишлаб чиқариш мамлакатдаги ўртача даражадан 2,5 баравар камдир. Шунинг учун ҳам мебель саноати 1990 йилда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳажмини 271 миллион сўмликка етказиши ёки 16,4 фоиз кўпайтириши керак. Аммо ҳозиргача ҳам шу тармоқнинг 16 корхонасидан 4 таси мебель ишлаб чиқариш юзасидан пландаги топшириқлар даражасига чиққани йўқ. Улар орасида Тошкент ва Қўқондаги мебель фабрикалари бор.

Республикадаги оғир саноат корхоналари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга жуда кам ҳисса қўшмоқдалар. Гарчи бу корхоналар ихтиёрида қудратли ишлаб чиқариш потенциали, малакали мутахассислар ва ишчилар бўлса ҳам ҳозир улар республикадаги халқ истеъмоли молларининг 12 фоизини тайёрламоқдалар. Аммо уларнинг кўпчилиги шу вазифани бажаришга астойдил ҳаракат қилишаётгани йўқ. Булар орасида Олмалиқ кон-металлургия комбинати (ўртоқ Сигедин), Тошкент электромеханика заводи (ўртоқ Ковальский), «Чирчиксельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси (ўртоқ Будаев), «Электрохимпром» (ўртоқ Голубев), «Фотон» (ўртоқ Татеосов), Тошкент авиация бирлашмаси (ўртоқ Журавлев) ва бошқа корхоналар борки, улар иш ҳақи фондининг бир сўми ҳисобига 2 тийиндан 40 тийингача товарлар чиқаришмоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

ИҚТИСОДИЁТНИ СОҒЛОМЛАШТИРИБ, НАРХ-НАВО ОШИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙЛИК

Республика партия-хўжалик фаолларининг 17 январь куни Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишида савдо-сотиқни ва аҳолига пулли хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш соҳасида 1989 йилда қилинган ишларнинг якунлари ҳамда партия, совет ва хўжалик органларининг вазифалари муҳокама қилинди. Йиғилишда министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, савдо ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш йирик муассасалари ва корхоналари партия комитетларининг секретарлари қатнашдилар.

Фаоллар йиғилишини Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси М. М. Мирқосимов очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари А. С. Ефимов йиғилишда асосий доклад қилди. Кейинги икки йил мобайнида республиканинг барча савдо ташкилотлари чакана товар обороти планларини муттасил бажариб келаётганликлари, комиссион савдонинг салмоғи ошганлиги, товарларнинг норматившан ортиқча запаслари қисқарганлиги таъкидланди. Аҳолидан, колхоз ва совхозлардан шартлашилган нархларда матлубот кооперацияси харид қилаётган чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш ва сотиш ҳажми ошди. Кейинги йилларда биринчи марта умуман республикада пулли хизматлар кўрсатиш плани бажарилди.

Бироқ, деб таъкидланди йиғилишда, савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасида рўй бераётган ўзгаришлар ҳали ҳам суст бормоқда. Бу соҳада ҳамон бошқарувнинг буйруқбозлик-маъмуриятчилик услуби устунлик қилмоқда, лоқайдлик, туб ўзгартишлардан чўчиш кайфиятни кучли. Республика аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан, харидоргир бир қанча ноозиқ-овқат моллари билан таъминлаш қониқарсиз аҳволда қолмоқда. Эндиликда совун, кир ювиш воситалари, гилам, ёғоч ва бошқа бинокорлик материаллари ҳам шу рўйхатга кириб қолди.

Ҳозир бозорнинг номутаносиблигига чек қўйиш, нарх-навонинг кўтарилишини ва пулнинг қадрсизланишини тўхтатиш, республиканинг бутун иқтисодиётини соғломлаштириш зарурлиги йиғилишда уқтириб ўтилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. А. Попов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари Д. Д. Берков, республика халқ контроли комитетининг раиси Б. Ф. Сатин, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Б. И. Бугров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ў. Қ. Исмоилов қатнашдилар.

(Республика партия-хўжалик фаолларининг йиғилиши тўғрисидаги батафсил ҳисобот газетанинг навбатдаги сонида эълон қилинади).

(ЎзТАГ).

Ҳужжатлар ва материаллар

«М. С. Горбачевнинг Италияга ва Ватиканга ташрифлари, 1989 йил 29 ноябрь — 1 декабрь: ҳужжатлар ва материаллар» китобчаси босилиб чиқди.

Китобчага Совет — Италия музокаралари тўғрисидаги, икки томонлама ҳужжатларнинг ва қўшма Декларациянинг имзоланиши, совет раҳбарининг Италия савдо-саноат ва молия доираларининг вакиллари билан учрашуви тўғрисидаги ҳисоботлар, М. С. Горбачевнинг Ватиканда сўзлаган нутқи, бошқа ҳужжатлар ва материаллар киритилган.

(ТАСС).

ҚАЙТА ҚУРИШ ТАҚДИРИ— БИЗНИНГ ҚЎЛИМИЗДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

1990 йилда оғир саноат корхоналари микросхемали радио аппаратлар, автомобиллар учун электрон ускуналар, уй телефонлари, транзисторлар ишлаб чиқаришга киришишлари керак. Лекин бу соҳадаги иш жуда суст бормоқда.

Истеъмол бозоридаги аҳволни яхшилаш учун халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни шу яқин йиллар ичида камида 3—4 баравар кўпайтириш керак. Бу айниқса Тошкент авиация бирлашмасига таaллуқлидир. Асосий маҳсулотга эҳтиёж камайиб бораётгани сабабли ва ишлаб чиқариш конверсияси шароитида шу мақсад учун заводлардан бирини батамом қайтадан ихтисослаштириш мумкин.

Бирмунча ўзгаришлар бўлганига қарамай республикада озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришдаги аҳвол қониқарсиздир. 1989 йилда республика Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетига қарашли 17 та бирлашма ва корхона маҳсулот ишлаб чиқариш планини барбод этди. Папирос ва сигареталар, маргарин маҳсулоти, мева-сабзавот консервалари, коняк ишлаб чиқариш, овланган балиқ ҳажми 1988 йилга нисбатан камайди. Гўшт-сут саноати 10 минг тоннадан кўпроқ гўшт маҳсулотларини кам етказиб берди. Урганч ва Олмалиқдаги кондитер фабрикалари, Когондаги ёғ-экстракция заводи планларни бажармади. «Узрыба» бирлашмаси иши сезиларли равишда ёмонлашди.

Ўзбекбирлашув ихтиёридаги халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш қувватларидан бор-йўғи 70—80 фоиз фойдаланилмоқда. Шу яқин йиллар ичида озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни камида икки баравар, ноозиқ-овқат моллар ишлаб чиқаришни 2,7 баравар кўпайтириш керак.

Мамлакатда истеъмол бозоридаги аҳволни барқарорлаштириш учун фавқулодда чоралар кўрилаётган бир шароитда бирон-бир корхона маҳсулотни кам етказиб бериши бутун мамлакат экономикасини издан чиқариши мумкин. Шунинг учун ҳам қисқа муддат ичида ишлаб чиқаришнинг белгилаб қўйилган ҳажмларини моддий техника ресурслари билан мувозанатлаштиришнинг бошқа барча масалаларини Моддий-техника таъминоти давлат комитети билан биргаликда кўриб чиқиш ва ҳал этиш, январь ойининг охирига қадар 1990 йилги хўжалик шартномаларининг тузилиши юзасидан ишни якунлаш керак. Иттифоқ қарамоғидаги кўпгина корхоналар бу ишни пайсалга солмоқдалар.

Маҳсулот етказиб бериш учун шартномалар тузишга ҳар бир министрлик, идора, корхона ва ташкилот раҳбарларининг бундай муносабатига қайта қуришга қасддан путур етказиш, деб баҳо бериш керак бўлади. Шунинг учун ҳам Давлат план комитети, республиканинг министрликлари ва идоралари 1990 йилги жами шартномалар мажмуасини дарҳол кўздан кечириб чиқишлари, кимки республиканинг шундоқ ҳам оғир бўлиб турган иқтисодий аҳволини яна ҳам чигаллаштирмоқчи бўлса, унга нисбатан жуда қаттиқ чоралар кўришлари керак.

Истеъмол бозоридаги кескинлик, ишлаб чиқаришни ўстиришнинг суст суръатлари кўп жиҳатдан саноат базавий тармоқларини ривожлантиришдаги камчиликлар билан боғлиқдир. 1989 йилда республика металлургия комплекси ишидаги мураккабликлар барҳам этилмади. Ўзбекистон металлургия заводининг қарзи кўпайиб кетди. Ушбу комплекс корхоналарининг раҳбарлари аҳволни ўнглаб олишлари, бу корхоналарни республиканинг биринчи навбатдаги ижтимоий муаммоларини ҳал этишга йўналтириш учун барча ишларни қилишлари лозим. Қишлоқларни газлаштириш ва водопровод суви билан таъминлаш қувурлар тақчиллиги туфайли суст бораётгани маълум. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон металлургия заводи шу ишнинг иложини топиши ва бир-икки йил ичида йилига 100 минг тонна қувур тайёрлайдиган ишлаб чиқаришни бунёд этиши керак. Бунда, аввало, республика эҳтиёжларини қондириш назарда тутилиши лозим.

Машинасозлик комплекси корхоналари қониқарсиз ишламоқда. Ўтган йили шу комплексга қарашли 15 та корхона шартномавий мажбуриятларни қўшиб ҳисоблаганда маҳсулот ишлаб чиқаришни барбод этди. Улар орасида Тошкент экскаватор заводи, «Средазэлектроаппарат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Чирчиксельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси бор.

Халқ хўжалигининг структурасини тубдан ўзгартириш унинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Барча хом ашё ресурслари асосан республика территориясида қайта ишланиши керак, бу эса миллий даромадни ва аҳоли жон бошига даромадни кўпайтиришга имкон беради — йиғилиш аҳли шунга аминдир.

Аммо бу вазифа ҳозир ниҳоятда ёмон ҳал этилмоқда. Масалан, республикада қишлоқ хўжалиги учун машиналар ишлаб чиқараётган йирик қувватлар бунёд этилган. Аммо хўжаликлар хўжалик ҳисобига ўтаётгани сабабли бу машиналарга талаб камаймоқда. Натижада «Машхлопок» давлат ишлаб чиқариш бирлашмаси корхоналарининг молиявий аҳволига путур етди, баъзи корхоналар эса синай деб турибди. Бу корхоналарни эҳтиёт қисмлар ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга ўтказиш керак.

Қишлоқ хўжалигининг меҳнатни ташкил этишнинг янги шаклларига ўтиши қишлоқ хўжалик техникасига буюртмаларни тузишга ҳам янгича ёндашувларни талаб этади. Бундай шароитда ремонт заводлари, республика агросаноат комплексининг мавжуд техника хизмати кўрсатиш станциялар тармоғини «Машхлопок» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасига ўтказиш мақсадга мувофиқ бўлур эди, бундан муддао — талаб, сотиш, ремонт, техника қаровини ўрганишнинг ягона системасини бунёд этишдир, келажакда эса айрим хўжаликлар ва ижара коллективлари учун техникани прокатга беришнинг ҳам ана шундай системасини бунёд этишдир.

Қишлоқ аҳли машинасозлардан замонавий, юксак унумли ва пишиқ-пухта техника етказиб берилишини кутмоқдалар. Аммо шу мақсадда 1986 йилда тузилган тармоқлараро илмий-техника маркази ҳозирча ўз олдида турган вазифаларнинг уддасидан чиқаётгани йўқ.

Яқин йиллар ичида республика хўжаликларида 120 та чоғроқ қайта ишлаш корхоналари ва цехлари ташкил этиш керак. Аммо бу муаммони ҳал этишга машинасозлик тармоғидаги кўпгина корхоналар жуда қониқарсиз киришмоқдалар. 1989 йилда «Средазсельхозмаш», «Средазхиммаш» ва «Узбекхлопкомаш» бирлашмалари улар учун бор-йўғи 17 ускуна тайёрладилар. Ускуналар буюртмачиси бўлган республика Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети ҳам бу ишдан ўзини олиб қочмоқда, ушбу комитет ҳозиргача ускуна тайёрлаш юзасидан шартнома тузгани йўқ.

Химия комплекси корхоналари олдида ҳам катта вазифалар турибди.

Пахта шелухасидан технология жараёнида фойдаланишни камайтириш ва уни чорва мол озуқасини кўпайтириш учун республика бозор фондига бериш имконияти бор. Ҳозирнинг ўзидаёқ шу хом ашёнинг ўрнини босадиган маккажўхори сўтасининг пояси топилди. Аммо иш ҳамон ўлда-жўлда, чунки «Узбиохим» ишлаб чиқариш бирлашмаси (ўртоқ Ёқубов), республика Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети (ўртоқ Каримов), Фарғона (ўртоқ Фозилов) ва Андижон (ўртоқ Раҳимов) область ижроия комитетлари ҳозиргача ҳам ана шу хом ашёни йиғиштиришни ташкил этишни ва марказлаштирилган тарзда гидролиз заводларига етказиб беришни ҳал қилишгани йўқ.

Замонавий илмий-технологик тараққиётга эришиш, сермеҳнат ва илм-фан ютуқлари кўп қўлланиладиган ишлаб чиқаришларга ўтиш энг муҳим вазифалардан биридир. Ҳозирги вақтда республикада қурилиши охирлаб қолган, ҳали битмаган қурилиш объектларидан фойдаланиш, бўш меҳнат ресурсларидан фойдаланиш масаласи ўрганилмоқда. Директив органларнинг қарорларига кўра, яқин йиллар ичида Сирдарё областида фильтрлар заводи, Хоразм областида автотрактор электр ускуналари ва асбоблари заводи, Андижон областида 27-давлат подшипник заводининг учинчи навбатини қуриш мўлжалланмоқда. СССР Автомобиль ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги билан биргаликда Андижон область Ленинск шаҳридаги прицеплар заводини енгил автомобиллар заводига айлантириш тўғрисидаги таклиф ўрганиб чиқилмоқда, бу корхона қурилишини техникавий -иқтисодий жиҳатдан асослаб бериш учун топшириқ тасдиқланди.

Ишлаб чиқариш кучларини территориялар бўйича янада оқилона жойлаштириш, республика ичидаги бозорни ва регионлараро алоқаларни мустаҳкамлаш йўлини қатъият билан ўтказиш керак. Тошкент области ва Тошкент шаҳрида саноатни янада ривожлантиришни истеъмол моллари ишлаб чиқариш билан чеклаш лозим. Айни вақтда бу борада қолоқ бўлган область ва районлар саноат потенциалини ўстиришни жадаллаштириш даркор. Бу соҳада иш бошладик. Республика Министрлар Совети Қашқадарё область Деҳқонобод ва Чироқчи районларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш юзасидан қарорлар қабул қилди. Сурхондарё областидаги Сариосиё райони, Хоразм областидаги Қўшкўпир районини ривожлантириш планлари тайёрланмоқда.

Саноат корхоналари бўлмаган барча район марказларида яқин икки-уч йил ичида кичикроқ корхоналар қуришни тезлаштириш, район, шаҳар саноат комбинатлари очиш, йирик аҳоли пунктлари, колхозлар ва совхозларда эса уларнинг филиаллари ва цехларини қуриш, айни вақтда касаначиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор бериш керак. Бултур кичик корхоналар тўғрисидаги низом, хўжалик юритиш шакллари тасдиқланди. Давлат корхоналари билан бир қаторда бу кичик корхоналарни маҳаллий Советлар ҳам таъсис этишлари мумкин. Ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг бу шакллари бозорнинг тез ўзгараётган талабларига дарҳол мослашишлари, истеъмолчиларнинг эҳтиёжларига қараб қисқа муддат ичида ишлаб чиқаришни қайта қуришлари мумкин. Меҳнатга лаёқатли аҳолини тўла ва самарали тарзда банд этишдек жуда катта иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий аҳамиятга эга бўлган вазифани ҳал этишга фақат худди ана шу йўсинда ёндашиш мумкин.

«Иш билан банд этиш» тармоқ комплекс программаси худди ана шу мақсадда қабул қилинди ва амалга оширила бошланди. Бу йил қарийб уч юз минг киши иш билан ва барқарор маош билан таъминланиши, туб миллатларга мансуб ёшлардан малакали ишчилар синфи ҳамда инженер-техник ходимлар тайёрлаш тез суръатлар билан амалга оширилиши керак.

Аммо бир қанча министрликлар ва идоралар, маҳаллий Советлар, саноат корхоналарининг раҳбарлари ана шу масалаларга пухта ўйламай, ҳар жиҳатдан чамалаб кўрмай ёндашмоқдалар ва маҳаллий аҳолидан ишчилар тайёрлаш ўрнига уларни республика ташқарисидан таклиф қилмоқдалар. Бу, аввало, Иттифоқ қарамоғидаги корхоналарга даҳлдордир, ушбу корхоналарда маҳаллий миллатга мансуб ишчилар салмоғи 20—25 фоиздан ортмай турибди, ҳолбуки, бу корхоналарда ишчи кучи сурункали етишмаяпти.

Бу аҳволни ўнглаб олиш, Наманган область ижроия комитетининг тажрибасига асосланиб, барча областларда аҳолининг иш билан бандлигини ошириш программасини ишлаб чиқиш керак. Бу ўринда маҳаллий миллатларнинг вакиллари жами ишчиларнинг қарийб 95 фоизини ташкил этаётган Тошкент заргарлик заводининг тажрибасини кенг ёйиш керак.

Мамлакатдаги бошқа республикалар ва областлар билан бевосита иқтисодий алоқаларни ривожлантириш асосида кўп иш қилиш мумкин. Жумладан, Ленинград области билан ҳамкорлик шартномаси асосида Давлат план комитети, министрликлар ва идоралар, совет органлари шу йилнинг охиригача Ленинграддан бир қанча ип-пардозлаш фабрикаларини республика областларига кўчириб, шу корхоналар ишини ташкил этиш масаласини ҳал қилишлари керак. Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари бунинг учун ҳамма ерда ялписига инвентаризация ўтказишлари, бўш турган ёки оқилона фойдаланилмаётган бинолар ва иморатларни аниқлашлари, уларни тегишли ишлаб чиқаришларни ташкил этишга мослаштиришлари керак.

Ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш вазифаси ҳам янгича ҳал этилиши лозим. Бу ўринда қўшма корхоналар бунёд этиш ишини активлаштириш лозим, деб таъкидланди кенгашда.

Маҳсулот сифатига катта эътибор бериш керак, сифат ҳамма жойда ёмонлашмоқда. Ўтган йили олий сифатли маҳсулот салмоғи бор-йўғи 7 фоизни ташкил этди. Республика Енгил саноат министрлиги, Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети, Ўзбекбирлашув, Маҳаллий саноат министрлиги ва Маиший хизмат кўрсатиш министрлиги корхоналари маҳсулотининг сифати, айниқса паст.

Ҳамма ерда давлат стандарти мавқеини кўтариш, синовлар ва сертификация усули билан маҳсулот сифатига баҳо бериш ва уни назорат қилишнинг принципиал янги давлат системасини бунёд этишга киришиш керак. Пахта сертификациясига алоҳида эътибор бериш лозим. Ҳозир республикада ана шундай марказ тузилмоқда. Лекин ҳозирча иш суст боряпти.

Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари бу борада ёмон ишламоқдалар. Мамлакатнинг кўпгина регионларида истеъмолчилар жамиятлари ташкил этилмоқда, бу жамиятлар сифат масалаларида аҳолининг манфаатларини ҳимоя қилишлари керак. Аммо ҳозирча бизда бундай жамиятлар йўқ.

Фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этмай туриб республика ижтимоий-иқтисодий тараққиётида силжишга эришиб бўлмайди. Аммо республикадаги фан-техника тараққиётининг аҳволи жиддий ташвиш уйғотмоқда. Фан ва техника тараққиёти планлари йил сайин барбод этилмоқда. Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Алоқа министрлиги, Қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитети, Дон маҳсулотлари министрлиги корхоналари ана шундай планларни бажаришда, айниқса, орқада қолмоқдалар. Фан-техника ютуқлари меҳнат унумдорлигини оширишга ва корхоналарнинг молиявий аҳволига амалда таъсир кўрсатаётгани йўқ.

Республика корхоналаридаги аллақачон эскириб қолган, увадаси чиққан ускуналар саноатни ривожлантиришга жуда халал бермоқда. Шу ускунанинг учдан бир қисмидан кўпроғи хизмат муддатини ўтаб бўлган. Ишлаб чиқаришнинг техникавий даражаси паст. Масалан, енгил саноатда прогрессив ускунанинг салмоғи бор-йўғи 40 фоизни ташкил этади, машинасозликда эса 27 фоиздан ҳам ошмайди.

Республика халқ хўжалигининг фан ва техника ютуқларига у қадар мойил эмаслигини бартараф этиб бўлмаяпти. 1989 йилда республика халқ хўжалигида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олимларининг фақат етти ихтиросидангина фойдаланилди, айни вақтда шу олимлар 350 тага яқин муаллифлик гувоҳномасини олишган эди.

Корхоналарнинг молиявий аҳволи хўжалик ҳисобидаги фаолият афзалликларини рўёбга чиқариш имконини бермаяпти, бунинг устига ана шу молиявий аҳвол самарали экономика ва бозор экономикасига ўтишни ҳам таъминламаяпти.

Корхоналар иқтисодий рағбатлантириш фондлари маблағларидан ёмон фойдаланмоқдалар. Кўпгина раҳбарлар республикадан ёки министрликлардан ҳадеб молиявий ёрдам сўраб, тайёрга айёрлик кайфиятидан қутулишмаган. Ўзбекистон металлургия заводи, Жиззах аккумулятор заводи ва бошқа корхоналар бир неча йиллардан буён қарз ва дотациялар ҳисобига яшамоқдалар.

Иқтисодий рағбатлантириш фондларининг бўш қолдиқларидан янада оқилона фойдаланиш керак. Бу маблағларни кам таъминланган оилаларга ёрдам беришга, унча «обрў» орттирмаган ҳунарларни рағбатлантиришга, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган кичикроқ корхоналар ва цехлар қуришга сарфлаш керак.

Саноат чиқиндиларидан, маҳаллий хом ашёдан, корхоналарда ортиқча матоҳ бўлиб ётган нарсалардан, товар моддий бойликлар ва ускуналарнинг ортиқча запасларидан тўла фойдаланиш керак.

Бинокорлик материаллари тайёрлаш суст ўсаётгани туфайли ижтимоий соҳани янада ривожлантириш, айниқса, қишлоқларни жадал обод қилиш ва якка тартибда уй-жой қуришни кенгайтириш тўхтаб қолмоқда. Бунинг устига, республика Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг ташкилотлари планда белгиланганига нисбатан цемент, йиғма темир-бетон, пардозбоп сопол кошинлар, ғишт, шиферни анча кам етказиб бердилар.

Таркиб топган шароитда мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан тўлароқ фойдаланишга эришиш муҳимдир. Шу билан бирга Қорақалпоғистон АССР, Сирдарё ва Самарқанд областларида ғишт ишлаб чиқариш қувватлари чала-ярим ишга солинган. Шу корхоналарнинг раҳбарлари халқ хўжалиги тармоқларини, аввало, республика ижтимоий соҳасини ривожлантириш планлари ана шу раҳбарларнинг ишга масъулиятсиз муносабатлари сабабли барбод этилишига ҳеч ким йўл қўймаслигини уқиб олишлари керак.

Республика ёқилғи-энергетика комплекси олдида катта вазифалар турибди. Халқ хўжалигини ва аҳолини электр энергияси, кўмир, газ билан барқарор таъминлаш, республикада якка тартибда уй-жой қуриш авж олиб кетганлиги муносабати билан инженерлик тармоқлари қурилишини кўпайтириш, энергетика ресурсларининг барча турлари сарфи нормаларини кескин камайтириш керак. Янги Ангрен ГРЭСида 6-энергоблокни, Муборак газни қайта ишлаш заводида газни олтингугуртдан тозаловчи икки блокни фойдаланишга топшириш, Ангрен разрезида кўмир қазиб олиш комплексини ва бошқа бир қанча объектларни ишга тушириш лозим.

Иқтисодиётни қайта йўналтириш чоғида транспортнинг хизмати алоҳида аҳамият касб этади, ҳолбуки транспорт ўтган йили дуруст ишламади.

Ўтган йили Ўрта Осиё темир йўли Ўзбекистондаги истеъмолчиларга 40 мингдан кўпроқ вагон ва 130 минг контейнерни кам етказиб берди. Бундан, айниқса, машинасозлик, химия, цемент, енгил саноат ва нефтни қайта ишлаш саноати зарар кўрди. Юк олувчи корхоналар фаолиятида ҳам анчагина хўжасизликлар бор.

Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси ҳам республиканинг авиация воситасида юк ташиш, айниқса, йўловчилар ташишга бўлган эҳтиёжини қониқарсиз таъминламоқда. Агар мамлакатнинг барча аэропортларидан умуман бир йил ичида ҳар юз кишидан 45 нафари самолётда учган бўлса, Ўзбекистонда бу кўрсаткич 1,5 баравар камдир. Бунинг оқибатида авиабилетларни топиб бўлмаяпти, таъмагирлик ва олибсотарлик мақсадида бу билетлар сотувга чиқарилмаётган ҳоллар бор.

Автомобиль транспорти ишида ҳам кўпгина камчиликлар ва нуқсонлар бор, бу тармоқ кўрсаткичлари 15—20 йил илгари қандай бўлса, шундайлигича қолиб кетган.

Хўжалик механизмининг номукаммаллиги шу тармоқ самарали ишлашини йўлга қўйишга анча халал бермоқда.

Алоқани, айниқса, телефон алоқасини ривожлантириш ўткир муаммо бўлиб турибди. Ҳозирги вақтда республика қишлоқларининг шундай алоқага эҳтиёжи атиги 15 фоиз, шаҳарларда эса 50 фоиз қондирилмоқда.

Ўрта Осиё темир йўли, граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси, Автомобиль транспорти министрлиги, Алоқа министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари транспорт ишини ташкил этишни такомиллаштириш, юкларни узлуксиз ташишни таъминлаш, вагонлардан юкларни ўз вақтида тушириш устидан назоратни кучайтириш, аҳолига хизмат кўрсатиш сифатини кўтариш юзасидан дарҳол чоралар кўришлари керак. Хуллас, ҳозирнинг ўзидаёқ одамлар уларнинг кундалик эҳтиёжлари ҳақида ғамхўрлик қилинаётганини ҳис этишлари учун барча ишларни қилиш лозим.

Саноат, транспорт ва алоқанинг моддий-техника негизини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш масаласи ўткир бўлиб турибди. Кўпгина областларда бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш қувватларини ривожлантириш режаси барбод бўлмоқда.

Бу соҳадаги аҳволни қатъиян ўнглаб олиш керак, ўзни гоҳ у ёққа—гоҳ бу ёққа уриш ярамайди. Чунки саноат қурилиши — бу одамларни иш билан таъминлаш муаммосини ҳам, ижтимоий масалаларни ҳам ҳал этиш имконини берадиган соҳадир.

Экология соҳасидаги вазиятни соғломлаштириш тадбирлари мажмуини ишлаб чиқиб, амалга ошириш ҳеч кечиктириб бўлмайдиган муҳим масаладир.

Саноат, транспорт ва алоқани ривожлантиришдаги катта-катта камчилик ва нуқсонлар — иқтисодий ислоҳот турмушга ҳаддан ташқари суст жорий этилаётганлигининг, хўжалик юритиш янгича дастури мукаммал эмаслигининг оқибатидир.

Кўп жойларда ислоҳотнинг ўтказилиши пайсалга солинмоқда ёки комплекс тарзда амалга оширилмаяпти. Кўпгина министрлик ва идоралар, совет ва хўжалик ташкилотлари туб хўжалик тадбирларини амалга оширишда ишчан фаоллик қилиш ўрнига кутиб турибдилар, ташаббусларга тўсқинлик қилмоқдалар. Натижада республикадаги атиги 21 та корхона ёки барча корхоналарнинг салкам 2 фоизи ижара усулига ўтди.

Маҳаллий Советларнинг иқтисодиётдаги роли беқиёс ошмоқда. Улар корхоналарнинг самарали ишлашига кўмаклашишлари, қулай иш режими яратиш чораларини кўришлари лозим. Давлат корхоналари яхлит халқ хўжалиги комплексининг асосий бўғини эканини, иқтисодий қудратни оширишда, одамларнинг ўсиб бораётган моддий ва маънавий эҳтиёжларини қондиришда улар бош ролни ўйнашларини эсда тутиш керак.

Республикамизда маҳаллий Советлар билан корхоналар коллективларининг мустаҳкам ҳамжиҳатликда ишлаётганлигини кўрсатувчи кўпгина мисоллар бор. Хоразм область ижроия комитети (ўртоқ К. Ҳ. Ҳалимбетов), Чирчиқ (ўртоқ Н. Ф. Шарипов), Олмалиқ (ўртоқ Т. Топилов) шаҳарлари шундай қилмоқдалар, улар тўла хўжалик ҳисобини дадил жорий этмоқдалар.

Бироқ бошқача тарздаги мисоллар ҳам оз эмас. Масалан, бу йил маҳаллий Советларнинг розилиги билан пудрат ишлари планларига бошлаб қўйилган ўнлаб объектлар, шу жумладан, табиатни муҳофаза қилиш объектлари, жумладан, «Азот» бирлашмасидаги, Фарғона газ аппаратлари заводидаги, Ангрен «Узбекрезинотехника» бирлашмасидаги, Тошкентда жойлашган бир қанча ишлаб чиқаришлардаги мана шундай объектлар қурилиши киритилмади.

Янги йилда корхоналарни хўжалик юритишнинг янги усулларига ўтказиш жараёни жадаллашади. Самарасизлиги, кўпинча ишлаб чиқаришни ва ишни ташкил этиш жараёнига салбий таъсир ўтказаётганлиги муносабати билан давлат корхоналарининг, айниқса, хўжалик ташкилотларининг раҳбарларини сайлаб қўйиш бекор қилинмоқда. Давлат буюртмаларини қабул қилишдан бўйин товлайдиган корхоналарга нисбатан иқтисодий жазо чоралари кучайтирилади ва қаттиқ чоралар кўрилади.

Шу сабабли халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш юзасидан 1990 йил учун белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминлаш ишини кучайтириш, моддий базани мустаҳкамлаш масалаларига кўпроқ эътибор бериш, бошқариш ва хўжалик юритиш воситаларини такомиллаштириш, иқтисодий ислоҳотни чуқурлаштириш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш чораларини кўриш керак. Мавжуд иқтисодий ва ташкилий таъсир ўтказиш чораларидан фойдаланиб, корхона ва ташкилотларга раҳбарлик даражасини ошириш лозим. Хуллас, бутун хўжалик фаолиятимизни инсонга, унинг талаб ва эҳтиёжларини қондиришга хизмат қилдирайлик. Бутун ишимизнинг моҳияти мана шундан иборат, дейишди фаоллар йиғилишининг қатнашчилари. Шу йўл билангина қайта қуришни муқаррар тус олдириш мумкин, олға томон қадам қўйишимиз мумкин. **(ЎзТАГ).**

СССР Олий Совети Президиумининг мажлиси

(Давоми. Боши биринчи бетда).

СССР Қонунида асосий принциплардан бири сифатида республикаларнинг иқтисодий мустақиллигини ССР Иттифоқининг белгилаб қўйилган вазифалари билан ҳамда республикалардаги ҳокимият ва бошқарувнинг олий органлари ўз вазифаларини СССР қонунлари доирасида амалга ошириш билан қўшиб олиб боришлари назарда тутилган эди. Аммо 1989 йилнинг декабрь ойидаёқ Эстония ССР ва Литва ССР Олий Советлари шундай қонунлар ва қарорлар қабул қилдиларки, булар Иттифоқ қонунчилиги талабларига зиддир.

Эстония ССР Олий Совети ўзининг қонун актлари билан республика территориясида «СССРнинг 1990 йилги давлат бюджети тўғрисида»ги СССР Қонуни 15-моддасининг ижро этилишини тўхтатиб қўйди ҳамда Иттифоқ қонунчилигига зид тарзда аслида солиқлар ва даромадларнинг умумиттифоқ ва республика солиқлари ва даромадларига бўлинишини бекор қилиб, буларнинг ҳаммасини истисносиз республика солиқлари ва дормадлари, деб белгилади.

Литва ССР Олий Советининг 1989 йил 7 декабрдаги қарори билан давлат корхоналари (бирлашмалари) меҳнатга ҳақ тўлаш фондига солиқ солиш, ишлаб чиқариш ва хизмат соҳасидаги кооперативлар, ижарачилар ташкилотлари ҳамда бошқа жамоат ташкилотлари корхоналари меҳнатига ҳақ тўлашга қаратилган маблағларнинг ўсиб боришини тартибга солиб туриш тадбирларига дахлдор СССР Олий Совети қарорлари айрим бандларининг Литва ССР территориясида амал қилиши тўхтатиб қўйилди.

Литва ССРнинг «Литва ССРнинг 1990 йилги республика бюджети тўғрисида»ги қонуни билан СССР ҳукуматининг 1988 йил 26 март ва 1988 йил 30 сетябрдаги қарорлари бир қанча бандларининг амал қилиши тўхтатиб қўйилди.

СССР Олий Совети баъзи ижтимоий тадбирларни маблағ билан таъминлашнинг қўшимча манбаларини кўриб чиқилаётганида ҳар куни зарур бўладиган бир қанча моллар, жумладан спиртли ичимликлар ва тамаки маҳсулотларига нархни ошириш тўғрисидаги таклифни рад қилган эди. Аммо Эстония ССР Олий Совети республика ҳукуматининг таклифига кўра «Эстония ССРнинг 1990 йилги давлат бюджети тўғрисида»ги ўз қонунида, гарчи бу ССР Иттифоқи ваколатига (СССР Конституциясининг 73-моддаси) кирса ҳам мазкур молларга чакана нархларни оширишни кўзда тутди. Бундай қарор ССР Иттифоқи территориясидаги ягона нарх сиёсатининг бузилишига олиб келади, истеъмол бозорини беқарорлаштиради, одамларнинг кайфиятига салбий таъсир кўрсатади.

Литва ССР Олий Совети 1989 йил 4 декабрь куни ишлаётган пенсионерларга давлат ижтимоий суғурта маблағлари ҳисобидан қарилик пенсияларини тўла миқдорда тўлаш тўғрисида қонун қабул қилди, ҳолбуки, 1990 йилги давлат ижтимоий суғурта бюджети шундоқ ҳам ҳаражатлар даромадлардан 24,7 миллиард сўм кўпроқ қилиб тузилган, бу тафовут Иттифоқ бюджетидан бериладиган дотация эвазига қопланади. Мазкур қарорнинг қабул қилиниши республика эҳтиёжи учун Иттифоқ бюджети маблағларидан қўшимча тарзда фойдаланишга олиб келиши табиийдир ва шунинг учун ҳам иттифоқдош республика ваколатига киритилиши мумкин эмас. Ана шу республика актлари ССР Иттифоқи Қонун актларига зиддир, пул муомаласини соғломлаштириш ва истеъмол бозорини мустаҳкамлаш юзасидан СССР халқ депутатлари иккинчи съездида қўллаб-қувватланган тадбирларнинг амалга оширилишини барбод этади.

СССР Олий Совети Президиуми ўз қарорида қуйидагиларни таъкидлади: СССР Конституциясининг 74- ва 173-моддаларига биноан Эстония ССР ва Литва ССРнинг мазкур қонун актлари нормалари шу республикалар территорияларида амал қила олмайди, чунки бу нормалар Иттифоқ Конституцияси ва СССР қонунлари нормаларига зиддир. СССР Конституцияси 119-моддаси 5-банди асосида Эстония ССР ва Литва ССР Олий Советлари Президиумларига республикаларнинг қонун актларини СССР Конституцияси ва СССР қонунларига мувофиқлаштириш учун белгиланган тартибда тадбирлар кўриш таклиф этилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан М. Л. Ростропович ва Г. П. Вишневская СССР гражданлигига тикланди. Айни вақтда СССР Олий Совети Президиумининг уларни давлат мукофотлари ва СССР халқ артистлари фахрий унвонларидан маҳрум этиш тўғрисидаги фармони кучини йўқотди, деб эътироф этилди.

Мажлисда мамлакат давлат турмушининг бошқа баъзи масалалари ҳам кўриб чиқилди.

(ТАСС).

ЎзССР Ёзувчилар уюшмаси правлениеси секретариатига
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига
«Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясига

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси фаолиятида ҳам ижодий, ҳам ташкилий жиҳатдан ечилмаган кўпгина муаммолар тўпланиб қолдики, улар амалда ижодий ташкилотимизни ажралишга олиб келмоқда. Ушбу муаммоларни ҳал этиш учун ошкоралик ва демократия руҳида очиқ-ойдин, ҳалол ва принципиал гаплашиб олиш керак.

Бироқ Ёзувчилар уюшмасининг секретариати зўр бериб бундан ўзини олиб қочмоқда, Ёзувчилар уюшмасининг коллектив органи бўлмиш пленумларини белгиланган муддатларда чақирмаяпти. Бу — СССР Ёзувчилар уюшмаси Уставини бузишдир.

Биз, қуйида имзо чекувчи Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси правлениесининг аъзолари, «Ёзувчилар уюшмасидаги ижодий, маънавий-психологик муҳит ва уларни соғломлаштириш йўллари» деган кун тартиби билан Ёзувчилар уюшмаси правлениесининг навбатдаги пленумини 1990 йил январь охиридан кечиктирмай чақиришни талаб қиламиз.

Ж. АБДУЛЛАХОНОВ
Ҳ. АБДУСАМАТОВ
Ч. АМЕТОВ
Н. АМИНОВ
Э. АЪЗАМОВ
М. БОБОЕВ
М. ГРЕБЕНЮК
Мурод Муҳаммад ДЎСТ
С. МАМАЖОНОВ
С. МИРВАЛИЕВ
О. МУХТОРОВ
А. ОСМОНОВ
Шавкат РАҲМОН
Ҳабиб САЪДУЛЛА
Ҳ. СУЛТОНОВ
С. ТАТУР
Н. ҲОЛБУТАЕВ
Ў. ҲОШИМОВ
А. ФАЙНБЕРГ
Н. ФОЗИЛОВ
О. ШАРОФУДДИНОВ
Абдулла ШЕР
Н. ЭГАМНАЗАРОВ
Комил ЯШИН
М. ҚОРИЕВ.

ТАСС ахбороти

Маълумки, вазият ниҳоятда кескинлашиб кетгани муносабати билан СССР Олий Совети Президиуми 15 январь куни Тоғли Қорабоғ автоном области, Озарбайжон ССРнинг шу областга туташ районлари, Арманистон ССРнинг Горис районни территориясида, шунингдек Озарбайжон ССР территориясидаги СССР давлат чегараси бўйлаб чегара зонасида фавқулодда ҳолат эълон қилиш тўғрисида Фармон қабул қилди.

Асосий тадбирлар қаторида йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ўтказишни тақиқлаб қўйиш, оммавий ахборот воситаларини назорат қилиш, гражданлар ташкилотлари ва ташаббускор уюшмаларнинг қонунга хилоф фаолиятини тўхтатиб қўйиш ёки уларни тарқатиб юбориш назарда тутилган. Шунингдек иш ташлашлар тақиқланади, келиш ва кетиш, транспорт ҳаракати чекланади, ҳужжатларни текшириш йўлга қўйилади, гражданлардан, зарур ҳолларда эса корхоналар, муассасалар ва ташкилотлардан ўқ отиш қуроли ва совуқ қурол вақтинча олиб қўйилади. Жамоат тартибини бузаётган шахслар 30 суткагача муддат билан ушлаб қолиниши мумкин. Бошқа фавқулодда чоралар ҳам кўзда тутилган.

Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари Фармонни бажариш юзасидан амалий ишга киришдилар. Жамоат тартибини ва гражданларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун бугун республика районларига қўшимча тарзда ички қўшинларнинг 6 мингдан кўпроқ ҳарбий хизматчиси юборилди. Ички ишлар министрлиги қўшинларга ёрдам бериш учун Совет Армиясининг жами сони 5 мингдан кўпроқ бўлган ҳарбий қисмлари юборилди. СССР Ички ишлар министрлиги ва Прокуратурасининг оператив терговс группалари тузилди ва жўнатилди. Комендатуралар ва комендантлик участкалари очилмоқда. 49 ғаламис ва ур-йиқит қилган кишилар ушланди. Ҳуқуқ-тартибот соқчиларининг қатъият билан малакали ҳаракат қилишлари туфайли кўпгина одамларнинг ҳаёти сақлаб қолинди. Ҳаёт фаолиятининг энг муҳим объектларини, яъни транспорт, корхоналар, аэропортлар ҳимоя остига олинмоқда. Ўғирланган қуролни қайтариб олиш ҳамда ҳуқуққа хилоф ҳаракатлар содир қилган шахсларни аниқлаш юзасидан чоралар кўрилмоқда. Бокудаги кескин вазият, ур-йиқитлар бўлгани, одамлар қурбон бўлгани муносабати билан ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза этиш маҳаллий кучларига Ички ишлар министрлиги ва Совет Армияси қўшинлари мададга келдилар.

СССР давлат чегарасини қўриқлаш кучайтирилди.

Айни вақтда вазият ниҳоятда кескин бўлиб турибди. Бундай вазиятда кўпчилик аҳоли ҳокимият органларидан бундан буён ҳам қатъий чоралар кўришни талаб қилмоқда.

● КПСС УСТАВИ ҲАҚИДА МУЛОҲАЗАЛАР

Хат — кундалик ҳаётимиз кўзгуси. КПСС XXVIII съездига тайёргарлик кучайиб бораётган айни кунларда жойларда бу соҳада олиб борилаётган ишлар аҳволи редакцияга келаётган хатларда ҳам ўз аксини топмоқда. Коммунистлар партиянинг амалдаги Программаси ва Уставига муносабат билдириб ёзган хатлар ҳам кўп. Уларнинг аксарият қисмида КПСС Уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисида аниқ таклиф, фикр ва мулоҳазалар ҳам билдирилган. Қуйида шундай мазмундаги хатлардан айримларини ёритамиз.

КПСС Устави белгиланган вазифаларни бажаришда ҳамиша партиявий қонун бўлиб келган. Менимча у бугунги кунда партиянинг қайта қуриш қуроли бўлмоғи лозим. Тўғри, ҳозир қўлланилаётган партия Уставидан бутунлай юз ўгириш ноўриндир. Партиявий ишнинг ҳамма бўғинларини ҳаракатга келтирувчи куч сифатида, ҳар бир коммунистнинг бурч ва масъулияти аниқ белгилаб берилган муҳим ҳужжат сифатида унга партия ветеранлари ҳам, ёш коммунистлар ҳам кундалик турмушларида риоя қилишади.

Аммо вақти-вақти билан қўшимчалар ва тузатишлар киритилиб, ўзгариб борган бўлса-да партия Уставининг асл нусхаси қабул қилинганидан бери неча ўн йиллар ўтиб кетди. Қолаверса, жамият ўзгаргани сари партиянинг ташкилий структураси ҳам тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Мана шуларни ҳисобга оладиган бўлсак, баъзи ҳолларда амалдаги Устав шу кун талабларидан анча орқада қолганга ўхшайди.

Партиянинг янги Уставида

КОММУНИСТ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

фикрлар демократия ва ошкоралик билан суғорилган, замонавий сиёсий воқеликдан узоқлашмаган, кундалик турмушнинг олдинги марралари ўз ифодасини топмоғи керак. Айтайлик, коммунистнинг коллективда ташаббускорлик билан қилаётган жонли, дадил ҳаракатлари чегараланмаслиги, эркин, ижодий фикр юритиши Уставга алоҳида модда қилиб киритилмоғи жоиз. Чунки партиявий иш коллектив ва ижодий ишдир.

Н. АКРАМОВА,
партия ва меҳнат ветерани, Қарши шаҳри.

* * *

Мен партияни жамиятдаги илғор, авангард, ибратли ишлари билан халқимизга ўз таъсирини кўрсатиб борувчи сиёсий куч деб биламан. Бироқ партия ўз аъзоларига талабчан ва ғамхўр бўлиши керак деб айтилса ҳам, шу кунгача унинг ғамхўрлигига нисбатан талабчанлиги анча устун бўлиб келди. Баъзан эса, ҳатто ғамхўрлик деган тушунча унутиб ҳам қўйилди. Ҳолбуки, мана шу ғамхўрлик авлодларимиз келажаги учун, партия обрўси учун яхши хизмат қилган бўлар эди.

Эндиликда партия аъзолиги бадаллари ва партиянинг бошқа даромадлари ҳисобидан умумхалқ фондига унча-мунча ёрдам берилмоқда. Мен бу ташаббусни маъқуллайман. Шу билан бирга давлат ва жамоат ташкилотлари қатори партия бюджети ҳисобидан пенсияга чиққан коммунистларнинг нафақаларига ана шу партия аъзосининг стажини ҳисобга олиб маълум бир миқдорда қўшимча ёрдам пули бериб боришни таклиф қиламан. Бундай иқтисодий ёрдам баъзи тасодифларга кўра муҳтож бўлиб қолган коммунистларнинг оилаларига ҳам кўрсатилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Коммунистларнинг партия, жамият олдидаги нуқсонсиз хизматларини ҳисобга олиб 30, 40 ва 50 йиллик партия стажлари арафасида улар эсдаликлар билан тақдирланса, бу тадбир ёш коммунистларга ҳам ибратли таъсир ўтказади. Мен ана шулар КПСС Уставида ўз аксини топишини истайман.

Юқоридаги тадбирлар коллективнинг авангарди, сиёсий кучи ҳисобланган коммунистлар хизмати ривожига моддий ва маънавий таъсир кўрсатиши билан бирга, жамиятимизда ёшлар тарбиясини яхшилашга муҳим ҳисса бўлиб қўшилган бўларди.

А. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Поп районидаги 20-мактаб пенсионер-ўқитувчиси.

* * *

Ишдан пенсияга чиққан кекса ёки ногирон коммунистларнинг партия ташкилотлари фаолиятида иштирок этиши анча қийин. Шунингдек партия йиғилишларида қатнашишлари ҳам уларни шу ёшда анча ташвишга солиб қўяди. Мен мана шуларни ҳисобга олиб, кекса коммунистларга «Партиянинг фахрий аъзоси» деган фахрий ном бериб, уларни бошланғич ташкилот кундалик ишларидан халос қилишни таклиф этаман. Агар пенсия ёшига етган коммунистлар партия ҳисоб карточкаларини маҳалла ёки уй-жойлардан фойдаланиш идораси қошидаги бошланғич ташкилотга кўчирсалар шу ерда олиб борилаётган ташкилий-тарбиявий ишларга кўпроқ ёрдамлари теккан бўларди. Бу шунингдек, яшаш жойидаги бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини ҳам анча кучайтиришга олиб келади. Ушбу таклифни фақат мен эмас, кўпчилик коммунистлар ҳам айтмоқдалар. Шу сабабли бу таклиф КПСС Уставида ўз аксини топса, маъқул иш бўлади.

Э. ЭШДАВЛАТОВ,
Советобод районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхози ишчиси.

* * *

Омма орасида партиянинг обрў-эътиборини кўтариш ва мустаҳкамлаш, унинг сафларини ҳалол коммунистик ғоялар учун оғишмай курашадиган янги аъзолар билан тўлдириш тўғридан-тўғри партияга қабул қилиш тартибини тубдан янгилашга боғлиқ. Афсуски, КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясининг «разнарядка» йўли билан партия сафларини тўлдиришни тартибга солиб туришга қатъий чек қўйиш борасидаги кўрсатмаси яна бюрократизм қурбони бўлмоқда.

Партияга қабул қилиш айниқса олий ўқув юртларида ачинарли аҳволга тушиб қолди. Ёзган аризалари ўн йиллаб чанг босиб, сарғайиб ётган олимлар ва ўқитувчилар орасида кўплаб ижтимоий фанларнинг тарғиботчилари ҳам бор. Ҳолбуки, КПСС аъзолигига номзодликка қабул қилишни сўраб ариза берган бу кишилар коммунистлар сафидан ўрин эгаллашга ҳар томонлама лойиқдирлар. Аммо «разнарядка» бу йўлда жиддий ғов бўлиб турибди.

Мен КПСС XXVIII съездида партия Уставига жиддий ўзгартишлар киритиш зарур деб биламан. Токи ҳар бир совет кишиси ўз хоҳиши билан эркин равишда партия аъзоси бўла олиши учун барча имкониятларга эга бўлсин. КПСС Уставининг «Партия Программаси ва Уставини эътироф этувчи, коммунизм қуришда актив қатнашувчи, партия ташкилотларидан бирида ишловчи, партия қарорларини бажарувчи ва аъзолик бадалларини тўловчи Совет Иттифоқининг ҳар бир граждани КПСС аъзоси бўла олади,» деган банди «партия комитетларининг бу соҳада «разнарядка» каби тўсиқ қўйишлари қатъиян қораланади», деган жумлалар билан кучайтирилишини истардим.

Ф. ТУРҒУНБОЕВ,
фалсафа фанлари кандидати, Фарғона шаҳри.

* * *

Ҳали ҳам баъзи жойларда район, шаҳар ва област партия комитетларининг раҳбарлари ана шу комитет аппаратида ишлаш учун ошна-оғайнигарчилик, қариндош-уруғчилик, таниш-билишчилик йўли билан кадрларни танламоқдалар. Шунинг учун ҳам КПСС Уставига қуйидаги ўзгартишни киритишни таклиф қиламан: «Партия комитетларининг аппарати составига ўтиб ишлашдан олдин ходим бошланғич партия ташкилотида секретарь ёки секретарь ўринбосари бўлиб ишлаган бўлиши шарт». Партия Уставида ана шундай деб таъкидлаш қисман бўлса ҳам кадрларнинг ошна-оғайнигарчилик, қариндошлик йўли билан танланиши олдини олган бўларди.

И. ҚЎШМУРОДОВ,
Нурота район ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси бошланғич партия ташкилоти секретари.

* * *

Партия Устави замон талабларидан орқада қолмоқда. Шу пайтгача уч ёки ундан ортиқ КПСС аъзоси бўлган жойда бошланғич партия ташкилоти тузиш амал қилиб келинди. Менинг фикримча ҳозирги шароитда жуда кам сонли коммунистлар бўлган жойларда партия ташкилоти тузиш ташкилот структурасини жуда ҳам майдалаб юборишга олиб келяпти. Шунга кўра камида 10 нафар КПСС аъзоси бўлган муассаса ва корхоналарда бошланғич партия ташкилотлари тузилса уларни партия юқори органлари томонидан назорат қилиб бориш ва ёрдам кўрсатиш анча яхшиланарди. Шундай қилишни эса кундалик ҳаёт тақозо этмоқда.

Ч. ХУЖАҚУЛОВ,
Ульянов район партия комитети идеология бўлими мудирининг ўринбосари.

Ўзбекистон Компартиясининг ҳаракат дастури: кўзда тутилган вазифалар қандай бажарилмоқда?

ТОШКЕНТ ДАСТУРХОНИ ТЎКИНЛИГИ ЙЎЛИДА

Ҳозирги пайтда республикамизда Ўзбекистон ССР халқ депутатлари ва маҳаллий Советлар депутатлари сайловига қизғин тайёргарлик боряпти. Бу соҳада Ўзбекистон Компартиясининг ҳаракат дастурида шу йилнинг ўзида ва беш йиллик мобайнида республика аҳолисининг турмуш шароитини ҳар томонлама яхшилаш борасидаги аниқ вазифалар белгилаб берилди. Жойларда жуда кўп муаммолар, масалаларни изчиллик билан ҳал этишга ҳаракат қилинмоқда. Бундай пайтда Тошкентдаги озиқ-овқат магазинларини кўздан кечирган киши пештахталарга қўйилган ноз-неъматлар талабга жавоб бермаслигини, айниқса аҳолининг кундалик рўзғорини тебратиш учун керак бўладиган масаллиқлар тақчиллигини яққол тасаввур этади.

Шу муносабат билан биз янги муассаса — «Ташгорагропром» бирлашмасининг фаолияти билан танишдик. Унга республикамизда узоқ йиллар мобайнида халқ хўжалигининг турли соҳаларида раҳбарлик лавозимларида ишлаган тажрибали мутахассис Сергей ТОШҚУЛОВ раислик қилмоқда. У киши айни пайтда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари ҳамдир.

— Сергей Тошқулович «Ташгорагропром» бирлашмаси давр тақозоси билан юзага келдими?

— Худди шундай. Ўтган йили ҳаммамизга маълумки, Тошкент шаҳар аҳолисини мева-сабзавот ва картошка маҳсулотлари билан таъминлашда қатор қолоқликлар юз берди. Шундан кейин бу масалани тубдан ва атрофлича ҳал этиш мақсадида чуқур ўйлаб кўрилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети бир қатор идораларнинг таклифларини инобатга олиб, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига қарашли Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш-кооператив агросаноат бирлашмасини тузиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу бирлашма мустақил равишда фаолият кўрсата олиши учун унга талай имкониятлар яратиб берилди. Шундан кейин аҳолини ноз-неъматлар билан таъминлаш юзасидан режалар тузилди, бир қатор ташкилий тадбирлар ўтказилди ва бу борадаги иш йўлга қўйилишига ҳаракат қилинди.

— Шу кунларда сабзавот магазинларидан картошка топиш мумкин. Ваҳолонки, аввалги йилларда уни магазинлардан топиш амри маҳол эди. Буни қандай изоҳлаб берасиз?

— Умуман айтганда шу кунларда аҳолини мева-сабзавот ва картошка билан таъминлаш ҳали замон талаби даражасида эмас. Бу борада муаммолар ва бажарилиши лозим бўлган ишлар кўп. Бирлашма ўтган йили июль ойидан кейин ташкил этила бошланди. Биз ишларни энди йўлга қўямиз деганда, даладаги ҳосилнинг чўғи камайган эди. Кўп ишларни амалга оширишга улгуролмадик. Шунга қарамай, ҳозирда, яъни қиш ва баҳор фасли учун омборхоналарда 30 минг тоннадан зиёд картошка бор. Ўйлаймизки бу, ҳозирча етарли. Баҳорга бориб, картошка тақчиллиги пайдо бўлмаслиги учун, зарур чораларни ҳозирдан кўряпмиз. Россия федерацияси ва Польшадаги хўжаликлар билан келишиб қўйганмиз. Улардан 20 минг тонна атрофида картошка олишимиз керак. Бундан ташқари шу кунларда магазинлардан пиёз, сабзи ва бошқа маҳсулотларни аҳоли бемалол сотиб олиши мумкин. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, турғунлик йилларидаги тақчиллик бартараф этилмоқда. Омборхоналарда ҳозирда 12 минг 980 тонна пиёз, 6 минг 685 тонна сабзи, 3 минг 800 тонна лавлаги, 840 тонна шолғом ва бошқа маҳсулотлар бор. Бундан ташқари 350 тонна тузланган бодринг, 1329 тонна тузланган карам, 222 тонна саримсоқ пиёз жамғарилган. Қиш фаслида теплицаларда етиштириладиган 159 тонна янги карам пештахталарга чиқарилади. Яна 500 тонна олма сақлаётганлигини ҳам айтиб ўтиш керак. Ҳозирча жамғарилган неъматлар аҳоли дастурхонини тўкин қилолмаса ҳам, ҳар ҳолда узилиш бўлмайди.

— «Ташгорагропром»нинг яқин келгусидаги истиқболлари нималардан иборат?

— Куни кеча Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Президиуми «Ташгорагропром» бирлашмаси корхоналари ва ташкилотларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш бўйича кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисида ўз вақтида қарор қабул қилди. Унда бирлашманинг ўзига қарашли колхозлар, совхозлар ва бошқа корхоналар ҳамда муассасаларнинг ишлаб чиқариш ва молиявий фаолияти учун тутган ўрни ва масъулиятини ошириш мақсадида, уларни хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш масалаларини мустақил ҳал этиш ҳуқуқи берилди.

Эндиликда биз бирлашма таркибига кирадиган колхозлар ва совхозлардан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олиш ва фойдаланиш планларини ишлаб чиқиш имкониятига эга бўлдик. Шунингдек, Ўзбекистон ССР областлари ва бошқа иттифоқдош республикалардан бевосита узоқ муддатли шартномалар асосида мева-сабзавот маҳсулотларини ташиб келтириш ва уларга етказиб бериш масалаларини ўзимиз ҳал қиламиз.

Тошкент шаҳар аҳолисини картошка ва мева-сабзавот маҳсулотлари билан йил бўйи кенг кўламда кафолотли ва бир маъромда таъминлаб туриш учун қатор тадбирлар белгиланди. Шунга биноан Калинин районидаги «Шарқ» ва Оржоникидзе районидаги «Қибрай» агрокомбинатларига қарашли хўжаликлар бирлашмамиз ихтиёрига ўтказилди. Шунингдек, Андижон, Қашқадарё, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё, Тошкент ва Фарғона областларидаги айрим хўжаликларни бирлашма таркибига ўтказиш таклифи ишлаб чиқилмоқда.

Бирлашманинг 1990 йилги ва ўн учинчи беш йилликдаги фаолиятини янада яхши йўлга қўйиш мақсадида корхоналар ва ташкилотларимизнинг моддий-техника базасини тубдан қайта қуриш тадбирлари кўзда тутилмоқда. Ана шунга биноан 1990 — 1995 йилларда Тошкент шаҳрида экспериментал мева-консерва комплекси бунёд этилиши мўлжалланмоқда. Бу йирик замонавий корхона ўзининг конструкторлик бюроси, тажриба заводи ва маҳсулотларни саралаш, қадоқлаш, қайта ишлаш ва сақлаш бўйича илмий лабораторияларига эга бўлади. Тошкент шаҳридаги районлар улгуржи-чакана мева-сабзавот идоралари қошида замонавий омборлар қурилади. Уларда 131 минг тонна маҳсулотни сақлаш мумкин бўлади.

Йирик омборлар, корхоналар ва савдо магазинларини замонавий ва ҳозирги даврнинг талабига жавоб берадиган даражада қуриш учун бирлашма қошида йирик ремонт қурилиш тресги ташкил этилди. Унинг бир йиллик ишлаб чиқариш қуввати 25 миллион сўмдан иборат. Шу йилнинг ўзида у 12 миллион сўмлик ишни амалга оширади.

Тошкент шаҳри аҳолиси янги бирлашма фаолиятига умид назари билан боқиши мумкин. Биз бу йил аҳолини хурсанд этишга ҳаракат қиламиз. Картошка ва мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашда салмоқли қадам қўяверамиз. Хусусан, бирлашма хўжаликлари кучи билан 52,3 минг тонна картошка етказиб берилади. Бу ўтган йилга қараганда 32 процент кўпдир. Сабзавот маҳсулотлари ўтган йили 60 минг тонна белгиланган бўлса, бу йил 145 минг тоннадан иборат бўлади. Шунингдек полиз маҳсулоти, мевалар ва узум етказиб бериш соҳасида ҳам ана шундай салмоқли ўсишга эришиш мўлжалланмоқда.

Суҳбатни А. ПЎЛАТОВ ёзиб олди.

● ГАЗЕТХОН МУАММО ҚЎЯДИ

Ҳам ўзбекча, ҳам русча

«Ўзбекистон ССРнинг Давлат тили ҳақида»ги Қонун матбуотда эълон қилиниши биланоқ, қандайдир «кон изловчи гуруҳлар» (уларни номлашга бошқа сўз тополмадим) кўпдан бери ўзбек тилида ишлатилиб келинаётган рус сўзларини четлатиш учун ўзбек тилида чиқаётган газеталар редакцияларига хуруж қилдилар.

Ҳозир баъзи газеталарнинг саҳифаларида аввалари қўлланиб келинган университет, республика, область, район, студент, секретарь, процент ва бошқа рус-байналмилал сўзлари ўрнига, улар ўзбекча деб ҳисоблаётган дорилфунун, жумҳурият, вилоят, ноҳия, талаба, котиб, фоиз каби сўзлар қўлланилмоқда.

Аммо, кечирасизлар-у, улар янглишяптилар. Бу сўзлар ўзбекча эмас, балки араб-форс, шунингдек тожикчадир.

Бу ўринда «кон изловчи гуруҳлар» қаердан пайдо бўлиб, қандай ҳуқуққа кўра ана шундай ҳаракатга киришдилар? Ким уларга бундай ишни топширди? Газеталарнинг редакторлари-чи? Улар қаерга қарашди, деган савол туғилади. Бу масала нега халқ билан биргаликда муҳокама қилинмади? «Ёш ленинчи» газетасининг 1989 йил 16 ноябрь сонида «Область комсомол комитетининг биринчи секретари И. Муртазоев» иборасини «Вилоят комсомол қўмитасининг биринчи котиби И. Муртазоев», деб ўзбек тилига қайта ўгиришган. Ваҳолонки, бу ерда «комитет» сўзининг ўз маъноси бутунлай ўзгариб кетган.

Буюк мутафаккир Абулқосим Фирдавсий форс шоҳи Маҳмуд Ғазнавий билан тортишиб, биронта ҳам чет эл (араб, турк, грек ва бошқа) сўзларини қўлламасдан, соф форс тилида асар яратишга ваъда беради.

У ўзининг машҳур «Шоҳнома» асари устида 40 йилдан ортиқ вақт ишлади. Лекин, барибир арабча «Олий табор» (олийжаноб) сўзини ишлатмасликка илож тополмади. Кўриниб турибдики, қўшни халқ сўзларидан ҳоли бутунлай «соф тил» бўлмайди. Чунки халқлар бир-бирлари билан иқтисодий, маданий, савдо ва дипломатик алоқада бўлиб келганлар. Бу эса сўзсиз тилда ҳам ўз изини қолдиради.

Маълумки, шу давргача ўзбек тилига минглаб рус-байналмилал сўз ва сўз бирикмалари кириб келган. Бу ўз навбатида ўзбек тилини бир мунча ривожлантирди ва бойитди. Шу билан бирга ўзбек халқининг маданиятини юксалтиришга ҳам ҳисса қўшди. Рус тили нафақат ўзбек, балки Ўрта Осиё ва бошқа совет халқларининг миллий тилларини бойитишга ўз таъсирини кўрсатди.

Ўзбек тилига кириб келган рус ва рус-байналмилал сўзлари ўз табиатига кўра аниқ ва жарангдор. Ёзиш ва талаффузга қулайдир. Уларни ўзбек адабий тили сафидан бегоналаштиришга ҳеч қандай асос йўқ.

Биз «қош қўяман деб кўз чиқараётган» бундай ҳаракатни ўз вақтида тўхтатишимиз керак. Аксинча, ана шу ўзбек адабий тилига кириб, қаттиқ ўрнашиб қолган рус ва рус-байналмилал сўзларидан маҳрум бўламиз.

Ўзбек ва рус сўзлари ёнма-ён жарангласин — бу эса миллатлараро буюк дўстликнинг абадий рамзи бўлиб қолади.

Х. АБДУЛЛАЕВ,
филология фанлари номзоди.

БОЛАЛАРГА БЕПУЛ НОНУШТА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Янгийўлдаги Л. Н. Толстой номли 2-мактаб ўқувчилари қишки каникулдан сўнг бепул нонушта берилаётганидан хурсанд бўлишаётир. Улар аввалига ошхонага келиб, ҳайрон бўлишди. Чунки илгарилари бундай бўлмаганди. Мактаб радиосидан қувноқ болалар қўшиғи ижро этилар, столларда эса иссиқ овқат муҳайё эди. Ўқувчиларнинг ҳаммаси тез ва соз тайёрланган овқатлардан тановул қилишди. Лекин унга бир тийин ҳам тўлашнинг ҳожати бўлмади.

Мактаб ошхонасида ўқитувчиларга ва ошпазларга юқори синф ўқувчилари фаол ёрдам беришяпти. Улар столларни безатиш, фойдаланилган идишларни йиғиштириб олиш ишларига кўмаклашиш билан бирга тозаликка ҳам риоя этишмоқда. Жорий этилган бу янгилик юзасидан мактаб маъмурияти, жамоат ташкилотлари, ота-оналар комитети вакиллари, медицина ходимлари доимий назорат олиб боришади. Мактаб ошхонасига зарур бўлган маҳсулотларни шаҳар умумий овқатланиш тресги етказиб беради.

Умуман Ўзбекистон мактабларида қишки таътил кунлари тугаб, ўқиш бошланиши биланоқ биринчи—бешинчи синф ўқувчиларига текинга нонушта берила бошланди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати ана шу мақсад учун 64 миллион сўмдан кўпроқ пул ажратиб, қарор қабул қилдилар. Бу пул республика бюджетидан, партия бадалларидан, комсомол ва касаба союз кассасидан олинди. Шуниси диққатга сазоворки, Ўзбекистон Совет Иттифоқидаги республикалар орасида биринчи бўлиб болалар ҳақида ана шундай ғамхўрликни бошлади. Бу фарзандларимизнинг келажакда ҳар томонлама соғлом ва бақувват бўлиб ўсишларида катта роль ўйнайди.

Суратларда: 1. Олти ёшлилар орасида ҳамиша ўзларининг навбатчилари бўлади. Бугун биринчи синф ўқувчиси Мадина Сулаймонова навбатчи. 2. Мактаб ошхонасида нонушта. 3. Ошпазлардан Лола Мирзамуҳамедова (чапда) ва Гулсаной Абдуалимова тайёрлаган мазали таомлар болаларга манзур бўляпти.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ суратлари (ЎзТАГ).

МОСКВАДАГИ ЖАҲОНШУМУЛ АНЖУМАНДА

Москвада ўтаётган «Омон қолиш мақсадида атроф муҳит ва тараққиёт муаммоларига бағишланган жаҳоншумул анжуман» мавзусидаги халқаро конгресс ишининг иккинчи куни «Уорлдуотч» институтининг асосчиси Лестор Браун (АҚШ) нутқи билан бошланди.

Анжуман қатнашчилари турли мамлакатларда ишлаб чиқилиб, қўлланилаётган энг янги технологияларни ривожланмаётган мамлакатларга тақдим этиш зарурлигига эътиборни қаратдилар, акс ҳолда бу технологиялардан жаҳоншумул миқёсда қўлланиш натижасида зарур самарага эришилмайди. Экология муаммоларини ҳал этишга фақат техника воситалари билан эришиб бўлмайди, деган фикр ҳам билдирилди. Экология инқирози бевосита маънавий инқирозга боғлиқ. Маънавий муҳит покланмагунча инсоният экология жиҳатидан ҳеч нарсага эриша олмайди.

«Замин ва инсон жамияти» деган мавзу муҳокамаси бошланди.

БМТ нуфуз фонди ижроия директори покистонлик Нафис Содиқ хонимнинг фикрича, Ер юзида аҳоли кўпайиб кетганлиги — инсониятнинг энг асосий кулфатидан биридир. Худди шунинг учун «инсон ва табиат» формуласида номутаносиблик вужудга келмоқда. Н. Содиқ оилани планлаштириш, хотин-қизлар маълумоти даражасини ошириш борасида изчил иш олиб бориш ана шу вазиятдан чиқишнинг йўлидир, деб ҳисоблайди.

Экология муаммоларини ҳал этиш тўғрисида гапирар эканмиз, биз энг аввало инсон ақл-заковати ва маънавиятига умид қиламиз деб ҳисоблайди СССР Фанлар академиясининг вице-президенти Е. П. Велихов. Яхши ишланган сиёсий ва маънавий бойлик билан янги асрга қадам қўяр эканмиз, миллий, ирқий, иқтисодий худбинликка йўл қўйиб бўлмагани сингари экология худбинлигига ҳам йўл қўйиб бўлмаслигини яққол тушуниб турибмиз, деди у. Академик СССР Олий Совети илтимосига кўра тайёрланган «Инсоният омон қолиши ва тараққиёти учун» халқаро фондининг тавсиялари билан йиғилганларни таништириб, мазкур ҳужжатнинг муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

Жума куни, 19 январда М. С. Горбачев жаҳоншумул анжуманга мурожаатнома билан чиқиши мўлжалланаётгани мажлисда эълон қилинди.

Куннинг иккинчи ярмида конгресс қатнашчилари муайян мавзу билан шуғулланувчи комиссияларда ишни давом эттирдилар.

Анжуман ўз ишини давом эттирмоқда. Унинг қатнашчилари, Перес де Куэльярнинг сўзлари билан айтганда, «халқлар ўз хусусий боғлари ортида чўлу биёбон кенгайиб бораётганлиги тўғрисида қайғурмай туриб, бундай боғларга эга бўлишдек дабдабага йўл қўймасликлари учун» барча ишларни қилиш ниятидадирлар.

(ТАСС).

ХИЗМАТ ХОЛИС—АҲОЛИ МАМНУН

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

Тошкент ёғ-мой комбинати шаҳардаги йирик ишлаб чиқариш корхоналаридан бири саналади. Бу ерда ишлаётган мингдан ортиқ ишчи-хизматчи бир йилда салкам 100 минг тонна турли хил ёғ-мой маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Ишчиларимиз чигитдан йилига 19 минг тонна пахта ёғи, 30 минг тонна маргарин, 40 минг тонна кунжара, 30 минг тонна шелуха ишлаб чиқариб план-топшириқларни ошириб адо этмоқда.

Коллективнинг хўжалик ҳисобида ишлаётганига атиги икки йил бўляпти. Ана шу давр мобайнида пландан ташқари 3 миллион сўм соф даромад олдик. Бу — ишчи ва хизматчиларимиз қўлини узун қилди. Корхонада реконструкция ишларини бошлаб юбордик. Бу ишлар ниҳоясига етса йилига 22,5 минг тонна маргарин ёғи тайёрлаш имкони пайдо бўлади.

Майонезни халқ севиб истеъмол қилади. Йилига 6 минг тонна майонез ишлаб чиқарадиган ва смета баҳоси 1 миллион юз минг сўм бўлган янги цех қурилишини ҳам бошлаб юбордик.

Комбинат қошида майдони 5,5 минг квадрат метр бўлган 7 та парник хўжалиги ишлаб турибди. Ташкил этилган ёрдамчи хўжалигимизда қорамолчилик, қўйчилик, товуқчилик, куркачилик ривожлантирилмоқда. Шунинг ҳисобига колбаса тайёрлайдиган цехни ҳам ишга туширдик. Йилқиларни кўпайтириш ниятимиз бор.

Инсон омили ҳар доим диққат марказимизда турибди. Ишчиларимиз учун замонавий ётоқхона, уларнинг ўғил-қизлари тарбияланадиган 380 ўринли боғча-ясли қуриб берганмиз.

Яқинда яна бир кошона — янги санаторий-профилакторийни коллектив аъзолари учун тортиқ қилдик. Санаторийни ҳам ўзига яраша «Настарин», яъни «Сирень» деб номладик. Ҳозир бу ерда ҳар куни бир юз эллик нафардан ортиқ киши ўз соғлиғини мустаҳкамлаяпти.

Тажрибали бош врач Аҳмаджон ака Юсупов бошчилигидаги 30 дан зиёд медицина ходимлари одамлар саломатлиги ва мароқли дам олишлари учун ҳамма шароитни муҳайё қилишяпти. Биз марказий санаторийлардаги амал қилаётган шарт-шароитларни бу ерда ташкил қилишга ҳаракат қилдик.

Бир сўз билан айтганда, коллектив муваффақияти маҳсулот сон ва сифати билангина эмас, балки ишчиларга кўрсатиладиган холис хизмат ҳамда зарур шарт-шароит билан ўлчанишини ҳам унутмаслигимиз керак.

А. ЖАЛОЛОВ,
Тошкент ёғ-мой комбинати директори.

• *Шогирдларнинг дил сўзлари*

МАКТАБ ЯРАТГАН ГАНЧКОР

Халқимиз ўзи эъзозлаган, ҳурмат қилган, кўпчиликнинг олқиш-эътирофига сазовор бўлган инсонларини ардоқлаб «Оқсоқол» деб атайди. Ўзбекистон меъморчилигининг устоз вакилларидан бири, республика халқ рассоми, СССР Давлат мукофоти лауреати МАҲМУД УСМОНОВ ҳам ана шундай улуғ кишилардан.

Моҳир ганчкорнинг ҳаёт ва ижод йўлларига назар ташласак, унинг уста Ширин Муродов, Тошпўлат Арслонқулов, отаси Мирусмон Икромов каби машҳур усталар ишини, ижодий анъаналарини, бетакрор мактабларини пухта ўрганиб, ҳозирга қадар муваффақият билан давом эттириб келаётганидан воқиф бўламиз. Бу бизга алоҳида фикр-ифтиҳор бағишлайди.

Эндиликда Маҳмуд Усмоновнинг ўз мактаби бор. Бу мактабни ўтаган юзлаб ижодкорлар ўзбек ганчкорлик санъатининг ривожига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Уста ёшларни ўз ёнига, мактабига олар экан, уларнинг ҳам инсон сифатида, ҳам ижодкор сифатида бирдай шаклланишини, камолотини ўйлайди. У кишининг «инсон бошдан тутган ишни, ҳунарини жондилдан севиши, фидойилик кўрсатиши, шу ҳунарни одамлар ҳавас қиладиган даражада такомилга етказаолиши, унга ўзига хос шуҳрат бахш этиши керак», деган насиҳатларини биз, шогирдлар ҳеч қачон ёддан чиқармаймиз. Унга ҳамма вақт амал қилишга интиламиз. Масалан, сиз Мўмин Султонов, Мирвоҳид Усмонов, Абдураҳмон Султонов, Ҳаёт Абдуллаев, Зиёвуддин Юсупов, Абдураҳим Умаров, Маҳмуд Раҳматов каби усталар билан учрашиб, улардан муваффақиятлари сирини сўрасангиз, биринчи навбатда устоз ўгитлари, даъватлари туфайлидир, деб жавоб беришади.

Ўз вақтида Маҳмуд Усмонов Тошкентдаги В. И. Ленин номли пионерлар саройи қошида ганчкорлик тўгараги ташкил этди. Эндиликда ана шу тўгаракдан учирма қилинган юзлаб ёшлар республикамизнинг турли бурчакларида, турли объектларда муваффақиятли ишламоқдалар. Улардан қарийб ўттизи Рассомлар уюшмаси аъзосидир. Устанинг биринчи шогирдлари аллақачон устоз бўлиб танилганлар. Шундай. Устоз яратган мактабдан ўз навбатида янги мактаблар тикланмоқда!

Республикамизнинг йирик шаҳарларига, маданият марказларига борсангиз, меъморчилигимиз кўзгуси бўлиб турган кошоналарга кўзингиз тушади. Ана шу объектлардаги ганчкорлик безакларини Маҳмуд Усмонов ва унинг шогирдлари бажаришган. Ҳозирга қадар устоз раҳбарлигида 350 дан зиёд объектда иш олиб борилди. Моҳир ганчкорнинг катта хизматларидан бири, ўзбек амалий санъати бўлган ганчкорликни замонавий лойиҳада, яъни янги кошоналарда қўллашни амалий томондан исботлаб берди.

Устанинг бетакрор ишлари ҳақида гапирганда Тошкентдаги В. И. Ленин номидаги Халқлар дўстлиги саройи деворларига ишланган безакларни, гулларни алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Ҳеч иккиланмай айтиш мумкинки, бу сарой санъатлар бирикмасининг амалдаги ёрқин кўзгуси бўлди.

Ҳар бир устанинг ўз дастхати бўлади. Устозимиз Маҳмуд Усмоновнинг ишлари бошқа усталар усулидан ажралиб туради. У кишини ижодий фаолиятининг ютуқлари шундаки, ҳар бир жойни безашда ўша объектга мослаб янги тархлар яратади ва бир жойда ишлатилган нақшларни бошқа ерда қайтармайди. Шу ўринда атоқли ганчкорнинг В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали, Ҳамза номидаги Академик драма театри, Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Катта мажлислар зали, Тошкент метросининг М. Горький станцияси деворларига ишланган безакларининг аниқ бир мисол сифатида айтиб ўтсак арзийди. Эндиликда А. Навоий номидаги Ўзбек давлат академик Катта театри миллий маданиятимизнинг ёрқин кўзгуси сифатида ярқираб турган экан, уни таъмирлаш ишларида қатнашган Маҳмуд Усмоновнинг хизматлари ниҳоятда каттадир.

Маҳмуд Усмоновни бутун мамлакатимизда билишади ва ҳурмат қилишади. У киши Москва, Киев, Сочи, Донецк, Пенза, Оренбург, Пермь шаҳарларида ҳам ўз бригадаси, шогирдлари билан ишлаб, қардошларимиз кошоналарини — маданият масканларини, медицина ва маиший хизмат муассасаларини замонавий услубларда безаб берди. Дўстларимиз ўз шаҳарларига меҳмонлар ташриф буюрганда уларга «Мана бу иш ўзбекистонлик уста Маҳмуд Усмоновнинг ижоди», дейишни хуш кўришади. Бу ўзбек миллий амалий санъатининг довруғидан ёрқин мисолдир, албатта.

Меҳрибон, талабчан устозимиз уста Маҳмуд Усмонов 80 ёшга тўлди. У киши ҳамон ижодий изланишлар билан банд. Ҳамон шогирдлари даврасида. Нияти, режалари кўп. Асосий мақсади ганчкорлик санъатини янада равнақ топтиришдир. Биз у кишига янада мустаҳкам соғлик, куч-қувват тилар эканмиз, мақсадлари, ниятлари кутилганидай амалга ошишига ишонамиз.

Баҳодир ЖАЛОЛОВ,
СССР Давлат мукофоти лауреати.

Анвар ПЎЛАТОВ,
ганчкор-рассом.

Суратда: Ўзбекистон ССР халқ рассоми Маҳмуд Усмонов ўз шогирдлари билан.
М. НАЗАРОВ сурати.

ТАЖРИБА АЛМАШИЛДИ, ВАЗИФАЛАР МУҲОКАМА ЭТИЛДИ

Андижонда республика Ички ишлар министрлиги қўриқлаш ва ёнғиндан сақлаш бўлинмалари ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Бултур ёзда СССР Олий Совети қабул қилган «Жиноятчиликка қарши курашни кескин кучайтириш тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган талаблар асосида давлат, жамоат ва гражданларнинг шахсий мол-мулкини сақлаш ва ёнғиндан муҳофаза этишни таъминлаш билан боғлиқ вазифалар муҳокама қилинди.

Кенгашда таъкидланганидек, ўтган йили юқорида айтиб ўтилган ташкилотларнинг биргаликдаги куч-ғайратлари билан ўттиз миллион сўмлик моддий бойликлар сақлаб қолинди. Ўн мингта ёнғиннинг олди олинган, турли хил ҳуқуқбузарларнинг анчагинаси қўлга олинган, давлат мулкини талон-торож қилишда қарийб ўн етти мингта майда ўғирлик аниқланиб, унинг пайи қирқилган.

Айни вақтда ишнинг илғор усулларини ўрганиш борасидаги семинарга ҳам айланган кенгаш чоғида янги техника воситаларидан фойдаланиш истиқболли эканлиги таъкидланди. Чунончи, агар республикада бир йил мобайнида тахминан ўн мингта квартирага ўғри тушган бўлса, қўриқлашнинг марказлаштирилган пультига топширилган квартиралардан атиги 9 таси жабрланган, бунда уй эгалари кўрган зарар қопланган. Квартираларни тунашга уриниш чоғида 53 жиноятчи қўлга олинган.

Учрашув қатнашчилари республикада ёнғин чиқиши ва ўғирлик кўпайишига қарши муваффақиятли кураш олиб боришга халақит қилаётган ҳал этилмаган муаммоларни муфассал муҳокама қилиб, уларни бартараф этиш йўлларини белгиладилар.

Т. МАСЛОВА,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги матбуот марказининг ходими.
(ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
кафедралар бўйича
профессор-ўқитувчилар составидаги
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва планлаштириш, ўзбек тили, социализм назарияси, молия ва бухгалтерия ҳисоби, чорвачилик, хўжалик фаолияти таҳлили ва қишлоқ хўжалиги статистикаси;

доцентлар: агросаноат комплексининг иқтисодий ва ҳуқуқий асослари (2), қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва планлаштириш (4), умумий ва хусусий зоотехния, бошқариш ва совет ҳуқуқи, чорвачилик, социалистик қишлоқ хўжалиги иқтисоди, ботаника, мевачилик ва узумчилик, социализм назарияси, молия ва бухгалтерия ҳисоби, философия, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини механизациялаш;

катта ўқитувчилар: жисмоний тарбия (2), молия ва бухгалтерия ҳисоби, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши энергетикаси, социалистик қишлоқ хўжалик иқтисоди (2), сиёсий иқтисод, қишлоқ хўжалик ҳайвонлари анатомияси ва физиологияси;

ўқитувчилар: жисмоний тарбия (7), чет тиллар (рус тилини чет тили сифатида ўқитиш учун);

ассистентлар: қишлоқ хўжалиги мелиорацияси (2), социализм назарияси, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этиш ва планлаштириш, сиёсий иқтисод (2), умумий ва хусусий зоотехния (2), ўсимликшунослик (2), қишлоқ хўжалик ҳайвонлари анатомияси, мевачилик ва узумчилик, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини механизациялаш, социалистик қишлоқ хўжалик иқтисоди, ўсимликларни биологик муҳофаза қилиш, иқтисодий кибернетика, молия ва бухгалтерия ҳисоби, чорвачилик;

тажриба станцияси бўйича кичик илмий ходим.

КОНКУРС МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Ҳужжатлар конкурс ҳақидаги низомга мувофиқ қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент, 183-алоқа бўлими. Тошкент қишлоқ хўжалик институти.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ РЕСПУБЛИКА МАРКАЗИ
РСФСР КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА ДОИМИЙ ЯШАШ УЧУН ОИЛАЛАРНИ
ТАШКИЛИЙ РАВИШДА КЎЧИРАДИ

КЎЧИШНИ ХОҲЛАГАН ГРАЖДАНЛАРНИ РАСМИЙЛАШТИРИШ ҚУЙИДАГИ МУДДАТДА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ

— **РЯЗАНЬ ОБЛАСТИГА — 1990 йил 7 мартгача;**
— **ВОЛГОГРАД ОБЛАСТИГА — 1990 йил 7 мартгача;**
— **ИВАНОВО ОБЛАСТИГА — 1990 йил 16 мартгача;**
— **КИРОВ ОБЛАСТИГА — 1990 йил 23 мартгача;**
— **КАЛИНИН ОБЛАСТИГА — 1990 йил 13 апрелгача;**
— **РЯЗАНЬ ОБЛАСТИГА — 1990 йил 18 майгача;**
— **КОСТРОМА ОБЛАСТИГА — 24 майгача;**
— **НОВГОРОД ОБЛАСТИГА — 1990 йил 7 сентябргача;**
— **КАЛИНИН ОБЛАСТИГА — 7 сентябргача.**
— **РЯЗАНЬ ОБЛАСТИГА — 1990 йил 7 сентябригача.**

Кўчиш учун расмийлаштирилган оилаларга бориладиган жойга текинга етиб олиш ва ўзлари билан 2 тоннагача юкни бепул олиб кетиш ҳуқуқи берилади, бир йўла ёрдам пули тўланади, турар жой ёки квартира, ҳовлисида керакли бинолар бўлган томорқа берилади.

Янги кўчиб келганлар икки йил мобайнида квартира ҳақидан озод этиладилар.

РАСМИЙЛАШТИРИШ БЎЙИЧА ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ЭТИЛСИН:

ШАҲАРЛАРДА — шаҳар, область ишга жойлаштириш марказлари ва аҳолини ишга жойлаштириш бюроларига;

НУКУС ШАҲРИДА — ҚҚАССР республика марказига;

РАЙОНЛАРДА — ишга жойлаштириш бюроларига;

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА — Космонавтлар проспекти, 6-уй ва Привокзальная кўчаси, 30-уй ҳамда аҳолини ишга жойлаштириш район пунктларига.

• АЖАБ САВДОЛАР

Нақл қилишларича, бир заҳматкаш деҳқон ҳовлисидаги супада ҳордиқ чиқариб ўтирган экан. Ногоҳ кўча дарвозаси очилиб, тўрва халта кўтарган ёшгина тиланчи жувон юз кўрсатибди. Кейин ҳе йўқ, бе йўқ бемалол кириб келаверибди. Бундан деҳқоннинг энсаси қотибди:

— Синглим, ёшгина экансиз, елкангизга тўрва халта осиб, гадойчилик қилгунча, ишласангиз бўлмайдими?

— Ие, нималар деяпсиз ўзи, ако мулло, феълингизни кенг қилинг,— дебди жувон кўзини лўқ қилиб.— Бизнинг ризқимизни олло таолло сизларга сочиб юборган бўлса, ишлаб нима қиламиз! Бахтимизга омон бўлинглар, хонадонингиздан барака аримасин. Биз ҳам уйма-уй юриб, ризқ-насибамизни териб юраверайлик.

Соддадил деҳқон тиланчига бошқа гап тополмай «насиба»сини бериб уни жўнатибди...

Бу ривоятда қанчалик ҳақиқат бор-йўқлиги ўз йўлига, аммо эл-юрт нонини туя қилаётган қайси бир қаллобдан сўраманг: «Бизнинг ризқимизни ҳам сочиб юборган экан, битта-битталаб териб юрибмиз-да», — деб қилмишларини оқламоқчи бўлишади. Республика Алоқа министрлигининг Қашқадарёдаги 9-автобазаси директори вазифасини бажарувчи (эндиликда директор) Азамат Тоштемиров ҳам ризқ-насибасини ҳалол меҳнатидан эмас, давлат ҳисобидан изловчилардан. Фақат у бояги жувонга ўхшаб тилаб олмайди. Балки «ўз ризқимни фақат ўзим ейишим керак», деган фалсафасига амал қилиб, давлат маблағини хуфёна йўл билан бир бошдан ўмараверади. У бизга: «Ҳеч қандай гуноҳ иш қилганим йўқ, шунчаки, ризқ-рўзимни териб юрибман», деб ўзини қўй оғзидан чўп олмаган киши қилиб кўрсатди ва давлатнинг «қора олтин» деб баҳоланаётган нефть маҳсулотларини тонна-тонналаб пуллаб юбораётганини ҳаспўшламоқчи бўлди. Майли, ҳозирча у мум тишлаб тураверсин, биз воқеани бирбошдан баён қила қолайлик...

Самарқанддан «элчилар» келишди-ю, Азаматнинг тинчи бузилиб, ўт орасида қолди. Таклифни рад этай деса, ҳақалак отиб турган нафси қурмағур қўймайди, рози бўлай деса, охири бахайр бўлармикан... Ўйлай-ўйлай бир қарорга келди:

— Таваккал, менинг ҳам балиққа ўхшаш одатим бор. Ҳар қандай зўр панжа чанг солса ҳам бир типирчилаб силлиққина чиқиб кетаман, — деди-ю, бор-баракага рози бўлди. Шундай қилиб, Самарқанддаги 1-бензин қуйиш станцияси операторлари Нина Краснополина ва Фармон Облоқуловлар билан хуфёна келишувга эришилди. Ўша куни Қарши нефть базасидан олинган 5000 литр «А—76», 5000 литр «АИ—93» бензинининг талонлари бухгалтерияда қайд этилмай, самарқандликларга нақд пулга сотиб юборилди. Бу «олинг-берингларда» ҳар икки томоннинг ҳам ҳамёнлари анча қаппайди. Мўмай муллажиринглардан бели бақувват бўлиб қолган Азамат меҳмонларга гап қотди:

— Туя кўрдингларми?

— Йўқ!

Аммо, ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганлари рост экан. Орадан бир неча кун ўтгач, мазахўрак бўлганларнинг томоқлари тағин тақиллаб қолди. Бу гал 4000 литр «А—76» ва 4000 литр «АИ—93» бензинининг талонлари гумдон қилинди. Кейинроқ ўзаро манфаатдорлик яна бир бор такрорланиб, жами 4800 сўмлик давлат талони имижимида йўқ қилинди. Операция шунчалик моҳирлик билан амалга оширилдики, ҳатто автокорхона бухгалтери Т. Кваркова ҳам сезмай қолди...

РИЗҚИ СОЧИЛГАН ЙИГИТ

Булар эпчилликда шайтонга дарс бергувчи Азамат Тоштемировнинг янги лавозимида ҳали иш бошлаб-бошламай қилган «парвоз»ларидир. Энди у илгари мудир бўлган худди шу корхонанинг ёнилғи-мойлаш маҳсулотлари омборларидаги аҳвол билан танишиб қўйинг:

Қимматли маҳсулотлар очиқ-сочиқ ҳолда сақланади. Бензин тарқатадиган асбоб-ускуналар деярли йўқ. Маҳсулот сақланадиган идишларда ҳаво алмаштиргичлар ўрнатилмаганлиги оқибатида йилига уч-уч ярим минг литр бензин ҳавога учиб кетган. Турли хил бензинларни олиб келиш, сақлаш қоидаларига риоя этилмайди ва тарқатиш вақтида маҳсулот аралашиб кетади. Оқибатда сифатига путур етади. Бу антиқа омборда ёнилғи-мойлаш маҳсулотлари турлари, талонлари бўйича алоҳида-алоҳида қайд қилиб борилмайди. Аксарият пайтларда Қарши нефть базасидан олинган талонлар бензин сифатида топширилиб, расмийлаштирилади ва аралаш ҳолда тарқатилади. Умуман, ҳамма ҳужжатлар аралаш-қуралаш!

Текшириш чоғида бензин қуювчи вазифасини бажарувчи Қаҳрамон Валиев ҳисобидан 3593 литр «А—72», 4796 литр «А—76» бензини ва 1200 литр мой камомади аниқланди. Бу ҳам етмаганидек, 7335 литр «АИ—93» бензини, 1300 литрдан зиёд дизел ёнилғиси ортиқча чиқди. Ўша пайтда Қ. Валиев аслида моторчи бўлса ҳам Азамат Тоштемировнинг хоҳиш-иродасига кўра моддий масъулияти бор бўлган бензин қуювчилик вазифасини бажариб турган. Фақат дўппи тор келиб қолган, яъни текшириш ўтказилган куни унга апил-тапил буйруқ берилиб, бажараётган вазифасига қонунлаштириб қўйилди... Бу ҳам Тоштемировнинг ўзига хос «ҳозиржавоб»ликларидан бир шингил...

Шундай ҳақли савол туғилади. Хўш, Тоштемиров қачонгача юқоридаги ривоятда келтирилган тиланчига ўхшаб «сочилиб кетган ризқ-насибаси»ни давлат корхонасидан битта-битталаб териб еб юраверади?! Бас, республика Алоқа министрлигидаги масъул ўртоқлар бунга кенг йўл очиб қўйишган экан, энди прокуратура ходимлари томошабин бўлиб туришмас.

С. САЛИМОВ,
Ўзбекистон ССР нефть инспекциясининг катта инспектори.

М. КАЛОНХОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

«02» ХАБАР ҚИЛАДИ

РЕСПУБЛИКА ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИ МАТБУОТ МАРКАЗИ АХБОРОТИ

ПУЛ ЎРНИГА ҚЎЛКИШАН

● Улкан КаМАЗ машинаси кабинасида ўтирган бешта рэкэтчи кутмаганда кўз ўнгларида пул ўрнига қўлкишан кўришди. Бундан олдинроқ тўппончалардан осмонга узилган ўқ овозлари эшитилди. Уни гаровга ушлаб турилган кишининг ҳаётидан хавотир олган жиноят қидирув бўлими ходимлари отган эдилар. Бу усул ўзини оқлади. Гаровга олинган киши азият чекмади, рекэтчилар эса жиноят устида қўлга олинди.

Воқеа Тошкент шаҳри, Ҳамза районидаги «Табассум» кафеси олдида юз берган эди. Республика пойтахтига юк учун келган Бухоро область автокорхоналаридан бирининг КаМАЗ машинаси шофери йўлга укасини ҳам ҳамроҳ қилиб олганди. Улар йўл-йўлакай овқатланиш учун Тошкентдаги Қўйлиқ колхоз бозори олдида тўхташди. Шу пайт кабина эшиклари бирданига очилиб, кутилмаган кимсалар уларнинг биқинларига пичоқ тирашди. Босқинчилар ака-уканинг чўнтагида пуллари деярли йўқ эканлигига ишонишгач, уларнинг бир-бирига бўлган «қадр-қиммати»ни синовдан ўтказишга киришдилар. Машина «Табассум» кафеси олдига ҳайдаб келинди. Қаердан бўлса ҳам, 500 сўм топиб келиш талаб қилиниб ака-укалардан бири машинадан тушириб юборилди. Иккинчиси эса гаровга олиб қолинди. Орадан кўп ўтмай эса узилган ўқ овозлари эшитилди...

Ҳалол ишлаб топилган пулни дўқ-пўписа, жиноий йўл билан қўлга киритишга интилган, ўзларининг эгри мақсадлари йўлида кишиларнинг кўз ёши, жабрланишини ҳам назар-писанд қилмайдиган бу босқинчилар ким? Текшириш мобайнида улар Тошкент шаҳри ва областида яшовчи, илгари судланган У. Исфандеров, Р. Салимов, Б. Аҳмедов, «Стрела» кооперативининг аъзоси И. Габидулин, ҳеч қаерда ишламайдиган А. Саидбурхоновлар эканлиги маълум бўлди. Қўлга олинганлар ўртача 24 ёшдаги кишилардир.

ЙЎЛДАГИ ВОҚЕА

● Ҳарбий хизматга чақирилувчиларни керакли манзилга олиб боришда жамоат тартибини сақлашни таъминлаш масаласи ўткирлигича қолмоқда. Балки бунга ҳарбий комиссариатлар, унинг ходимларининг тепса-тебранмаслиги, эътиборсизлиги сабаб бўлаётгандир, балки, ёшларни хизмат жойига етказиб бориш тартибини ўзгартириш керакдир. Аммо ҳозирча, баҳорги ва кузги чақириқ мавсумида кутилмаган ҳодисалар содир бўлиб турибди. Ана шу муддатларда милициянинг тегишли бўлинмалари куннинг исталган вақти, исталган об-ҳаво шароитида сафарбар қилинишга тайёр туришга мажбур бўлаётир.

«Кузги чақириқ кезлари эди. Хизмат жойига элтиб қўйиш учун ажратилган поезддаги муштлашув 12-вагонда бошланди. Ўша вақтда поезд Бухородан Урганчга ўтиб бораётган эди. Поезд бригадаси бу ҳақда милициянинг Урганч станциясидаги бўлинмасига шошилинч хабар қилди. Спиртли ичимликлар «ёрдами»да ёшлик эҳтиросини босолмай қолган жанжалкашларни тўхтатиб қўйиш учун милиция ходимларига катта куч-ғайрат сарфлашга тўғри келди. Жанжалда унинг қатнашчиларидан 14 киши турли даражадаги тан жароҳати олдилар. Уч кишини касалхонага жойлаштиришга тўғри келди.

Поезд тегишли манзил томон жўнаб кетди. Аммо ёшларни ҳарбий хизматни ўтайдиган жойларига элтиб боришни тартибга солиш масаласи кун тартибида турибди.

ЖИНОЯТЧИ ҚИДИРИЛМОҚДА

● Ушбу суратда Юрий Александрович Храмушин деган шахс тасвирланган. У 44 ёшда. Оғир жиноят қилганлиги учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги жиноят қидирув бошқармаси томонидан қидирилмоқда. Агар уни учратган ёки бирон жойда кўрган бўлсангиз «02» телефони орқали ички ишлар бўлимига хабар қилишингиз ёки 700029, Тошкент шаҳри, Г. Лопатин кўчаси 1. ЎзССР Ички ишлар министрлигининг жиноят қидирув бошқармасига, адреси бўйича ёзиб юборишингизни сўраймиз.

В. САФУИЛОВ,
милиция майори.

«УЗХЛОПКОПРОМ» РЕСПУБЛИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
бош директор вазифасига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда тегишли соҳа бўйича олий маълумотли ва раҳбарлик лавозимларида камида 5 йил ишлаган пахтага дастлабки ишлов бериш мутахасисслари қатнаша оладилар.

АРИЗАЛАРНИ БЕРИШ МУДДАТИ — ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: 700070, Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 8«а»-уй, кадрлар бўлими.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 56-03-43, 54-29-32.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ТЕАТР АРБОБЛАРИ УЮШМАСИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

6, 7, 8, 9 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.30 ДА
10 ВА 11 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16.00 ВА 19.30 ДА

«ЎЗБЕКИСТОН ЮЛДУЗЛАРИ»

ЯНГИ МУЗИКАЛИ ЮМОРИСТИК ПРОГРАММАНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ эстрада қўшиқлари конкурси лауреати ЮЛДУЗ УСМОНОВА
«ҚИЗИҚЧИ—89» Республика конкурси лауреатлари: Мирза ХОЛМЕДОВ, Ботир МУХАММАДХЎЖАЕВ, Мурод АЗИЗОВ, Собит АСОМОВ.

ПРОГРАММАДА Ўзбекистон ёш раққосалари ҳам иштирок этадилар.

Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройи кассасида соат 11.00 дан бошлаб сотилмоқда.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШГА АРИЗАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/I да **Кармен** (19.00), 19/I да **Раймонда** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/I да **Нажот излаб** (19.00), 19/Iда **Мирзо Улуғбек** (19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/Iда **Концерт** (19.00), 19/I да **Ака-ука совчилар** (19.00).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/I да **Отасининг қизи** (19.00). 19/I да **Алвидо, ҳаёт** (15.00). **Отасининг қизи** (19.00).

Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмаси Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти О. Худойшукуровга отаси
Абдулла ХУДОЙШУКУРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СПОРТ

СУВ ТЎПИ:

САРАЛАШ БАҲСЛАРИ

Тошкентдаги Митрафанов номли сув спорти саройида СССР кубоги учун саралаш мусобақалари бошланади. Олий лига вакилларидан Москва ва Олмаота динамочилари, Севастополь Ҳарбий денгизчилари, Харьков темирйўлчилари, шунингдек биринчи лига командалари — Ереваннинг ЖОСММ ҳамда Тошкентнинг «Меҳнат» командаси ўзаро куч синашадилар. Бундай мусобақа 4 шаҳарда ўтказилиб, 2 тадан кучли коллектив соврин учун курашни давом эттириш имкониятига эга бўлади. Саралаш баҳслари февраль ойи бошларида старт оладиган мамлакат чемпионатига тайёргарлик босқичи бўлиб қолади.

БАСКЕТБОЛ:

ОЛИЙ ЛИГАНИ КЎЗЛАБ

Тошкентнинг «Строймеханизация» командаси йигитлари биринчи лига коллективлари ўртасида учрашувларни муваффақиятли ўтказиб, юқори лигага бериладиган қўш йўлланмадан бирига даъвогарлик қилмоқдалар. Баскетболчиларимиз навбатдаги учрашувни Фрунзе динамочилари [91:96, 107:90] билан ўтказиб, мавқеларини анча мустаҳкамлаб олишди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

СОВРИН УЧУН КУРАШ

Тошкентдаги «Ёшлик» спорт аренасида СССР кубоги учун зонал мусобақалар ўтказилди. Мусобақада Олег Азизмуродов [Самарқанд] баландга сакрашда 2 метру 16 сантиметрли маррани эгаллади. Йўпанлик Улуғбек Мамадалиев 3 минг метрга югуришда маррада биринчи бўлди. Команда ҳисобида Тошкент шаҳри, Тошкент ва Фарғона областлари фахрли ўринларни эгаллашди. Ғолиблар Омск шаҳрида ўтказиладиган ярим финаль баҳсларига йўлланма олишди.

ВЕЛОПОЙГА:

КУЧЛИЛАР САФИДА

Москвада велотрекда Бутуниттифоқ мусобақаси ўтказилди. Тошкентлик Зулфия Забирова 50 нафар велосипедчи орасида 4-ўринни эгаллади. Унинг ҳамшаҳри Светлана Чутина 7-чи бўлди. Мусобақа мамлакат қишки чемпионатига тайёргарлик тарзида ўтказилди.

Муҳаррир ўринбосари Т. НАЖМИДДИНОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» («Советский Узбекистан») Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, пропаганда — 32-55-70, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70, совет қурилиши — 33-12-16, 32-57-20, 32-54-18, фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21, адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, халқаро ҳаёт — 32-54-14, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06, коммунистик ахлоқ — 32-54-29, фельетонлар — 32-54-27, иллюстрация — 32-57-22.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилади.

Р. — 04035. № 15. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12